БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Зб-дахи жэлээ гарана

БҮРЯТ ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

№ 68 (9515) | 1961 оной мартын 21, вторник | Сэн 2 мүнгэн

ТҮРҮҮ ХҮНЭЙ МҮНӨӨДЭР ХЭҺЭН ЮУМЫЕ ҮГЛӨӨДЭР БУЛТА ХЭЖЭ ШАДАДАГ БОЛОХО

Москва шадарай хүдөө ажахын түрүүшүүл гээгдэгшэдые урагшань шамдуулжа, бүгэдөөрэн амжалта туйлахын түлөө тэмсэнэ

...ҳурьһэтэ бэшэ газартай ...тай хүдөө ажахын түрүү... ...ийлөөн дээрэ Никита Серге... ...ладахадаа, коммунизм бай... ...образые зураглан харуу... ...Тэрэ хадаа шулуушад шэн... ...дамжа дамжаһаар, өөдөө ...аар Эхэ оронойнгоо ерээ... ...ерэлтэ байшангые бод... ...Энэ образ бүдэнэй сэдь... ...ы ехээр хүдэлгэнэ. Бидэнэр ...а хүдэлмэрээ, һагал бодо... ...ой болохоёо байһан XXII ...лбохо зуураа, социали... ...тырсөө бүри ехээр дэлгэ... ...хүдөө ажахын үйлэдбэ... ...ы һалбаринуудые саашаа... ...а ехээр хүг... ...эхые эрмэл...

...нотическа зо... ...ийдэлгэдэ би... ...ний — һаали... ...аамнгатанай, ...й хара хүрьһэ... ...азартай нюта... ...ажахын түү... ...зүблөөндэ хабаа... ...И. Г. Родинагай үүс... ...лгэрһэн мүрысөөн зо... ...Зрхим үрэ дүнгүүдэй, ...ааһаг мастернуудай туй... ...ай бүхы районой дунда ...йлалта болгохын тулада ...горьевна мүрысөө эхил...

...ский» совхозой Чепелев... ...И. Г. Родинатай хамта ...лишан Валентига Крупоч... ...даг юм. Ирина Григорь... ...бсаганда туһалха, өөрэйнь ...у Валентина һаадаг боло... ...тарэндэ дүй дүршэлөө ...ургаа, бүхы юумэ хэхэ ...дэһэн байна.

...ажал хэрэг ходоо дэм... Энэ үүсхэл хадаа юумэ ...ааг болгохо тэмсэлэй то... ...ого болохоо гадна, КПСС-...й январиин Пленумэй три... ...дэ хэлэгдэһэн үнэтэ һа... ...ууудай, хүсэл эрмэлзэл... ...одото бэлэл болоно гэжэ ...олонобди. Мүнөө Серпухов... ...й хэдэн олон зуун ажал... ...нуудай, бригадануудай, ...й, колхоз, совхозуудай ...уд мүрысөөндэ оролсожо ...хадаа манай советскэ бо... ...лай онсо өөрэ шэнжэ ша... ...лоно: манай агууехэ Эсэгэ ...саашань һалбаран бада... ...ролготой бүхы шэнэ, ажа... ...урган гараһан юумэ му... ...й туйлалта болодог, ком... ...йгуулхын түлөө шэн зо... ...лэй зэбсэг боложо үгэ...

...ун бүхэгэй бүхы дура хү... ...шадалаа болон шадаба... ...д байбал манай социали... ...рондо юумэ элбэг дэлбэг ...ёд амжалта гансата туй... ...й юм. Зүгөөр, түрүүн ...ажахыдахи, удаань район, ...олон республикадахи эр... ...үүдһээ жэшээ аба аба... ...гаэшэ улам урагшаа даб... ...дэнэй үмэнэ шэнэ угаа ...раа зам нээгдэдэг байна. ...ндэ өөрын зам заагша ...н бодолтойгоор бидэ... ...мысөө дэлгэрүүлхэ гэ... ...нэбди. Түрүүшээр би... ...дымнай үмэнэ табигдажа ...рилтонуud тиимэ ехэ бэ... ...г лэ. Юун шухалаб гэхэ... ...ра табижа байһан зорил... ...гүй дүүргэжэ шадахашни ...лоно. Ши мүнөө ажалай ...йлаха гэшхүүрэй табсан... ...ерэед байнаш, үглөөдэр... ...н энэ гэшхүүрээр зорим... ...өө дабшан ябажа шада... ...гэшхүүрээр ши өөрөө ган... ...шахагүйш. Шамда нүхэ... ...туһалха.

...евский» совхозой Ходаев... ...н һаалишад урагшаа даб... ...лжэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ хэн ...ы һаагааб гэхэдэ, Лидия ...Денисова үнеэг бүриһөө ...лограмм һү һааһан бай... ...ө үрэ дүн туйлаха гэжэ ...В. И. Бирюкова, З. Ф. За... ...П. Ф. Каканова, А. Н. ...гшэд шиидэһэн байна. ...нэй заримашуул гурба ...лограмм һү һаажа би... ...рбан һаалишаниинь В. И. ...й урда жэлнүүдтэ һаа... ...ан һү — үнеэн бүриһөө ...лограмм һү һааһан байна. ...Ивановна эдэ һаалиша... ...ормин хойноһоо ажаглан ...йдаг.

...Һаалишадай өөрынгөө зо... ...ые тодорхойлоод байха... ...мынь бүхы коллективэй ...ний зам зааһан гэрэл са... ...мундэ болохогүй гээшэб? ...ы гэрэл сасаруулжа боло... ...носкэ, Сьяновска ферма... ...нүүд Чепелевскэ фермыг үрэ дүнгые жэшээ болгон абаад байна. Райсеменовско, Березенскэ фермэнүүд Сьяновска фермын туйлаһан үрэ дүндэ хүрэхэ гажэ шиидэлхэй.

Тиин нэгэ коллективынь нүгөөдэһөө жэшээ абан ажалладаг боложо байна. **Коллектив бүхэн бүри үндэр үрэ дүн туйлахатаяа хамта гэгдэгшэдтээ туһаламжа үзүүлнэ.** Энэ хадаа «Чепелевский» совхоздо «Заокский» совхозой үрэ дүндэ хүрэжэ — үнеэн бүриһөө 3.189 килограмм һү һааха арга олгоно.

Малшадай хойноһоо огородой эдеэ таригшад, механизаторнууд мүрысөө дэлгэрүүлээ. Энэ бэшэгэй авторнууд И. С. Жирнов, И. И. Терехов гэгшэд нёдондо жэлдэ 150 гектар талмай дээрэһээ гектар бүриин 680 центнер кукурузын эшэ набшаһа үргуулжа абаһаг байгаа. Зүгөөр 200 гектар талмай дээрэһээ эды шэнээн ургаса хуряажа абаха гажэ энэ «Заокский» совхозой В. Д. Ивашкинай, Л. И. Жевнеровэй оньһожоруулагдаһан комплексно звено шиидэһэн байна. Энэ үүсхэлыень бидэнэр халуунаар дэмжэнэби.

«Большевик» совхозой Вера Резник гэгшын бригада гектар бүриһөө нёдондо жэлдэ 500 центнер ургаса хуряажа, 6.700 тонно огородой эдеэ гүрэндэ худалдаһан байгаа. Энээнһээ жэшээ абаха гажэ «Заокский» совхозой овощь ургуулдаг бригадын хүтэлбэриилэгшэ Галина Рыбакова шиидэһэн байна. Вера Галинада туһалха гажэ шиидээ. Эдэ үдэрнүүдтэ Резнигэй бригадын хүдэлмэришэд Рыбаковагай коллективтэ хүдэлжэ, тэдэндэ дүй дүршэлөө дамжуулан үгэнэ. Галинын бригадын хүдэлмэришэд «Большевик» совхоздо ошоод хүдэлжэ, ажалай дүршэлдэ һурана. Энэ хадаа ехэ хани барисаатай болохо ябадалай һайн һайхан эхиниинь болоно гээшэ!

Үйлэдбэриин түрүүшүүлые зам заажа үгэгшэд гажэ парти нэрлэһэн байгаа. Энэ нэрэдэ бидэнэр хүндэтэйгөөр ханданабди. Бидэнтэй хүсэеэ зорихоор хүнүүдэй бии болохые хүлеэгээд һуужа шадахагүй байнабди. Бүхы шэнэ түрүү юумые эдэбхитэйгээр тайлбарилаг дэлгэрүүлхэ, эмхидхэхэ хэрэгтэй. Тиимэһээ бидэнэр һайн үрэ дүн туйлахые үрэлжэ, ажалай үндэр бүтээсэ туйлахаһаа гадна, нүхэдэйнгөө хүдэлмэриин түлөө харюусалга бэедээ даалсажа абалсанабди. **Хэрбээ бидэнтэй мүрысөһэн нүхэдэйнгөө һайн үрэ дүн туйлаад байгаа һаань, социалистическэ уялгануудная дүүргэгдэһэн дээрэ тоологдохо гэжэ бидэнэр эдэ уялгануud соогоо бэшэһэн байнабди.**

Хүршэдөө туһалха, тэрэгэй хүдэлмэриин хойноһоо хинаха гээшэ өөһэдынгөө ажалда эрхим үрэ туйлаһан шэнги мүн лэ шухала удхашанартай. Шефтээ абаһан нүхэдтээ бидэгэр ходоо уулзажа байдагби. Үдэшэнүүдые эмхидхэжэ, хэн һайн үрэ дүн туйлажа өөрынгөө нүхэрые хүсэһыень тэмдэглэдэг байнабди. Харуулан ойлгуулха агитаци тодорхойгоор, зорилго хүсэнгеэр эмхидхэгдэгэ. Полинууд болон фермэнүүдэй ажалшадай туйлаха гэжэ хараалһан зорилгонууд зураглан бэшэгдэжэ харуулагдадаг байна. Социалистическэ уялгануудай дүүргэлгэ шэнэ үүсхэлые бидэнэр дэмжэнэбди.

«Москвагай областиин Серпуховска районой хүдөө ажахын түрүүшүүлэй үүсхэл тухай» тогтоолые КПСС-эй ЦК-гэй РСФСР-тэхи Бюрогой баталан абаһан тухай һаяхан газетэнүүдтэ толнлогдоһон юм.

Хүдөө ажахын түрүүшүүлэй туйлалтануудые районой бүхы колхоз, совхозуудай хүдэлмэриилэгшэдэй дунда дэлгэрүүлхын тула мүрысөө үүсхэһэн хэдэн совхозой ажалша түрүүшүүлэй үүсхэлые КПСС-эй ЦК-эй РСФСР-тэхи Бюро һайшааһан байгаа.

Энэ патриотическа үүсхэлые хаа хаанагүй дэмжэхэ шухала байһыень харааг абалсажа, Москвагай областиин Серпуховска районой хүдөө ажахын түрүүшүүлэй үүсхэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэмжээ абахыень партиин обкомууд, крайкомуудта, КПСС-эй горкомууд болон райкомуудта КПСС-эй ЦК-гэй РСФСР-тэхи Бюро дурадхаа.

Серпуховска районой хүдөө ажахын түрүүшүүлэй һайн һайхан үүсхэл гаргаһан тухайнь энэ статья дотор тодорхойгоор бэшэгдэнхэй.

...ө бүхэгэй бүхы дура хү... ...шадалаа болон шадаба... ...д байбал манай социали... ...рондо юумэ элбэг дэлбэг ...ёд амжалта гансата туй... ...й юм. Зүгөөр, түрүүн ...ажахыдахи, удаань район, ...олон республикадахи эр... ...үүдһээ жэшээ аба аба... ...гаэшэ улам урагшаа даб... ...дэнэй үмэнэ шэнэ угаа ...раа зам нээгдэдэг байна. ...ндэ өөрын зам заагша ...н бодолтойгоор бидэ... ...мысөө дэлгэрүүлхэ гэ... ...нэбди. Түрүүшээр би... ...дымнай үмэнэ табигдажа ...рилтонуud тиимэ ехэ бэ... ...г лэ. Юун шухалаб гэхэ... ...ра табижа байһан зорил... ...гүй дүүргэжэ шадахашни ...лоно. Ши мүнөө ажалай ...йлаха гэшхүүрэй табсан... ...ерэед байнаш, үглөөдэр... ...н энэ гэшхүүрээр зорим... ...өө дабшан ябажа шада... ...гэшхүүрээр ши өөрөө ган... ...шахагүйш. Шамда нүхэ... ...туһалха.

...евский» совхозой Ходаев... ...н һаалишад урагшаа даб... ...лжэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ хэн ...ы һаагааб гэхэдэ, Лидия ...Денисова үнеэг бүриһөө ...лограмм һү һааһан бай... ...ө үрэ дүн туйлаха гажэ ...В. И. Бирюкова, З. Ф. За... ...П. Ф. Каканова, А. Н. ...гшэд шиидэһэн байна. ...нэй заримашуул гурба ...лограмм һү һаажа би... ...рбан һаалишаниинь В. И. ...й урда жэлнүүдтэ һаа... ...ан һү — үнеэн бүриһөө ...лограмм һү һааһан байна. ...Ивановна эдэ һаалиша... ...ормин хойноһоо ажаглан ...йдаг.

...Һаалишадай өөрынгөө зо... ...ые тодорхойлоод байха... ...мынь бүхы коллективэй ...ний зам зааһан гэрэл са... ...мундэ болохогүй гээшэб? ...ы гэрэл сасаруулжа боло... ...носкэ, Сьяновска ферма... ...нүүд Чепелевскэ фермыг үрэ дүнгые жэшээ болгон абаад байна. Райсеменовско, Березенскэ фермэнүүд Сьяновска фермын туйлаһан үрэ дүндэ хүрэхэ гажэ шиидэлхэй.

Тиин нэгэ коллективынь нүгөөдэһөө жэшээ абан ажалладаг боложо байна. **Коллектив бүхэн бүри үндэр үрэ дүн туйлахатаяа хамта гэгдэгшэдтээ туһаламжа үзүүлнэ.** Энэ хадаа «Чепелевский» совхоздо «Заокский» совхозой үрэ дүндэ хүрэжэ — үнеэн бүриһөө 3.189 килограмм һү һааха арга олгоно.

Малшадай хойноһоо огородой эдеэ таригшад, механизаторнууд мүрысөө дэлгэрүүлээ. Энэ бэшэгэй авторнууд И. С. Жирнов, И. И. Терехов гэгшэд нёдондо жэлдэ 150 гектар талмай дээрэһээ гектар бүриин 680 центнер кукурузын эшэ набшаһа үргуулжа абаһаг байгаа. Зүгөөр 200 гектар талмай дээрэһээ эды шэнээн ургаса хуряажа абаха гажэ энэ «Заокский» совхозой В. Д. Ивашкинай, Л. И. Жевнеровэй оньһожоруулагдаһан комплексно звено шиидэһэн байна. Энэ үүсхэлыень бидэнэр халуунаар дэмжэнэби.

«Большевик» совхозой Вера Резник гэгшын бригада гектар бүриһөө нёдондо жэлдэ 500 центнер ургаса хуряажа, 6.700 тонно огородой эдеэ гүрэндэ худалдаһан байгаа. Энээнһээ жэшээ абаха гажэ «Заокский» совхозой овощь ургуулдаг бригадын хүтэлбэриилэгшэ Галина Рыбакова шиидэһэн байна. Вера Галинада туһалха гажэ шиидээ. Эдэ үдэрнүүдтэ Резнигэй бригадын хүдэлмэришэд Рыбаковагай коллективтэ хүдэлжэ, тэдэндэ дүй дүршэлөө дамжуулан үгэнэ. Галинын бригадын хүдэлмэришэд «Большевик» совхоздо ошоод хүдэлжэ, ажалай дүршэлдэ һурана. Энэ хадаа ехэ хани барисаатай болохо ябадалай һайн һайхан эхиниинь болоно гээшэ!

Үйлэдбэриин түрүүшүүлые зам заажа үгэгшэд гажэ парти нэрлэһэн байгаа. Энэ нэрэдэ бидэнэр хүндэтэйгөөр ханданабди. Бидэнтэй хүсэеэ зорихоор хүнүүдэй бии болохые хүлеэгээд һуужа шадахагүй байнабди. Бүхы шэнэ түрүү юумые эдэбхитэйгээр тайлбарилаг дэлгэрүүлхэ, эмхидхэхэ хэрэгтэй. Тиимэһээ бидэнэр һайн үрэ дүн туйлахые үрэлжэ, ажалай үндэр бүтээсэ туйлахаһаа гадна, нүхэдэйнгөө хүдэлмэриин түлөө харюусалга бэедээ даалсажа абалсанабди. **Хэрбээ бидэнтэй мүрысөһэн нүхэдэйнгөө һайн үрэ дүн туйлаад байгаа һаань, социалистическэ уялгануudная дүүргэгдэһэн дээрэ тоологдохо гэжэ бидэнэр эдэ уялгануud соогоо бэшэһэн байнабди.**

Хүршэдөө туһалха, тэрэгэй хүдэлмэриин хойноһоо хинаха гээшэ өөһэдынгөө ажалда эрхим үрэ туйлаһан шэнги мүн лэ шухала удхашанартай. Шефтээ абаһан нүхэдтээ бидэгэр ходоо уулзажа байдагби. Үдэшэнүүдые эмхидхэжэ, хэн һайн үрэ дүн туйлажа өөрынгөө нүхэрые хүсэһыень тэмдэглэдэг байнабди. Харуулан ойлгуулха агитаци тодорхойгоор, зорилго хүсэнгеэр эмхидхэгдэгэ. Полинууд болон фермэнүүдэй ажалшадай туйлаха гэжэ хараалһан зорилгонууд зураглан бэшэгдэжэ харуулагдадаг байна. Социалистическэ уялгануudай дүүрг-

«Москвагай областиин Серпуховска районой хүдөө ажахын түрүүшүүлэй үүсхэл тухай» тогтоолые КПСС-эй ЦК-гэй РСФСР-тэхи Бюрогой баталан абаһан тухай һаяхан газетэнүүдтэ толнлогдоһон юм.

Хүдөө ажахын түрүүшүүлэй туйлалтануудые районой бүхы колхоз, совхозуудай хүдэлмэриилэгшэдэй дунда дэлгэрүүлхын тула мүрысөө үүсхэһэн хэдэн совхозой ажалша түрүүшүүлэй үүсхэлые КПСС-эй ЦК-эй РСФСР-тэхи Бюро һайшааһан байгаа.

Энэ патриотическа үүсхэлые хаа хаанагүй дэмжэхэ шухала байһыень харааг абалсажа, Москвагай областиин Серпуховска районой хүдөө ажахын түрүүшүүлэй үүсхэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэмжээ абахыень партиин обкомууд, крайкомуудта, КПСС-эй горкомууд болон райкомуудта КПСС-эй ЦК-гэй РСФСР-тэхи Бюро дурадхаа.

Серпуховска районой хүдөө ажахын түрүүшүүлэй һайн һайхан үүсхэл гаргаһан тухайнь энэ статья дотор тодорхойгоор бэшэгдэнхэй.

КПСС-эй XXII съездын хүндэлэлдэ

Габшагай бэрхэ Раднамнай

Радна Дамбиева хоёрдохи жэлээ Сэлэнгын «Улаан Оронго» колхоздо гахайшанаар хүдэлмэрилнэ. Эрхим ажалаараа колхознигуудай дунда тэрэ мэдээжэ болонхой. «Габшагай бэрхэ, Раднамнай» гэжэ нютагайхидынь хэлсэдэг. 1960 ондо харууһалжа байһан эхэ гахай бүриһөө 18 поршоонхо түлжүүлһэн байха юм.

Үнгэрһэн хоёр һара соо фермэ дээрэнь хамтадаа 210 гаран поршоонхо абтанхай. Тэдээнэй 60-аад поршоонхыень нэгэшье гээлтэ хороолтодо оруулангүй Радна түлжүүлнэ. Бэшэниинь В. Рыльская, Е. Быкова гэгшэд ажалладаг.

Ц. Балданов.

УЯЛГАЯА УЛАМ ЕХЭДХЭЭ

КПСС-эй ээлжээтэ XXII съездые ажалай ажмалтаар угтахын түлөө хүдөөгэй ажалшадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсон, «Знамя Ленина» колхозой (Мухаршэбэр) нэгэдэхи бригадын Дээдэ-Сутайн һаалиин фермынхид жэлэй эхинһээ хойшо эршэмтэйгээр хүдэлжэ, ехэхэн амжалта туйлаба.

Хэрбээ үнгэрэгшэ жэлэй январь, февраль һарада бүхыдөө 9966 литр һү һааһан һаа, байгша оной хоёр һарын туршада хамта 15786 литр һаагаа гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 5840 литрээр ехые абаа. Тэрэшэлэн үнеэдэйншье һү шэмэ нилээд ехээр дээшэлһэн байха юм.

Энэ амжалта фермын эдэбхитэй бэрхэ һаалишад Мария Кушнарева, Мария Андреева, Евдокия Галендухина гэгшэдэй үнэн сэхэ оролдосото ажалаар туйлагдаа бшуу. Эдэ залуу һаалишад түс тустаа үнеэн бүриһөө 300—320 литр хүрэтэр һү һаажа, социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлнэ.

Һү ехээр һаажа, мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэнэйнь түлөө колхозой правлени, партийна комитет түс фермынхидтэ дамжуулгын Улаан туг, мүнгэн шан барюулаа юм.

— Баруун, Зүүн Сибириин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөнэй һүүлдэ манай фермынхид урдань абаһан социалистическэ уялгаяа дахин хаража үзөөд, тэрэнээ дээшэлүүлжэ, байгша ондо 1800 литр һү үнеэн бүриһөө һаахаар шиидээбди,— гэжэ эндэхи түрүү һаалишан Мария Кушнарева хөөрэнэ.

А. Леонова.

Түсэбһөө гадуур 1000 кубометр...

Түрэл партиингаа XXII съездын хүндэлэлдэ предприяти бүхэнэй коллектив ажалай вахтада жагсажа, улам эршэмтэйгээр ажаллажа эхилэнхэй.

Хандагатайн леспромхозой модо бэлэдхэлэй Шаргайн пунктын хүдэлмэришэд арга боломжоёо хаража үзөөд, арбан һарынгаа түсэб съездын нээгдэхэ үдэр хүрэтэр сүм дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 750 кубометр модо үгэхэ, тиихэдэ жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур үшөө 1000 кубометр модо шэрэхэ гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые абаад, тэрэнээ үнэн сэхээр бэелүүлжэ байна.

Шаргайн модошод үнгэрһэн жэлэй декабрь һарын түсэбые 117 процент дүүргэжэ, Бүхэсоюзна мүрысөөнэй гурбадахи шанда хүртэлсэн, долоон жэлэй хоёрдохи жэлые түгэсхэһэн юм.

Түс коллектив энэ жэлдэшье хүсэ шадалаа багахан шье һуладхангүй, долоон жэлэй гурбадахи жэлые мүн лэ амжалтатайгаар эхилэнхэй. Модо ашаалха болон шэрэхэ январь, февраль һарынгаа түсэбүүдые зуу гаран процент дүүргэгдэһэн байна.

В. Крупенинэй, У. Калашниковай хүтэлбэрилдэг бага комплексно бригадануud оролдосотой һайн ажалаараа илангаяа шалгарнад. Халаан соогоо тэдэнэр отолһон бүхы модоёо таллуулжа, машинада ашаалан доодо складта эльгээжэ үрдинэ. Тиихэдэ комплексно бригадануудай трактористнууд Никифоров, Грудинин, Белов, аха дүүнэр Геннадий, Виталий Шутовтан даалгабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэдэг, ажал дээрээ үүсхэл оролдолго гаргадагаараа мүн лэ алдар сууда гаранхайнууд.

Шаргайн пунктын модо бэлэдхэгшэд ажалдаа хайшан гээд нимэ амжалта туйланаб гэхэдэ, тэдэнэр хүдэлмэрээ эмхитэй зүбөөр эрхилдэг, байһан механизмуудые гүйсэдөөр, һайнаар хэрэглэдэг байна. Бүхы механизмуудтаа саг соонь техническэ харууһа нариннаар хэжэ, заһабарилжа, шалгажа байдаг дээрэһээнь, хүдэлмэриин үедэ эбдэрхэ, һаатаха ушар огто гарадаггүй.

Урдань тракторнуудаа заһабарилха гараж модоор баридаг байһан юм. Энэнь ехэ гаргашатай, удаан байгаа. Харин Шаргайн заһабарилагшад энэ хэрэгтэ ондоогоор хандаһан юм. Инженер-механик Воркайловай үүсхэлээр 15 хоногой турша дотор хадын ташаланда 20 метр утатай, 7 метр хүндэлэнтэй ехэ нүхэ малтаад, хананууудынь хуурай модоор хүбхэлжэ хэһэн, мүн оройень шороойгоор хушаһан байна. Энэнь 8 трактор багтааха гараж болоо. Гаражынь «ППУ-3» гэжэ тусхай түхеэрэлгэһээ ууралаар халаагдадаг юм. Урдань трактораа газаа гал түлижэ халаадаг байһан һаа, мүнөө трактористнууд 15 минута соо трактораа хүдэлгэжэ, ажалдаа гарадаг болонхой.

Хэрбээ зайдан талада модоор гараж бариха болоо һаа, 40—50 мянган түхэриг гаргашалха байна.

П. Яньков.

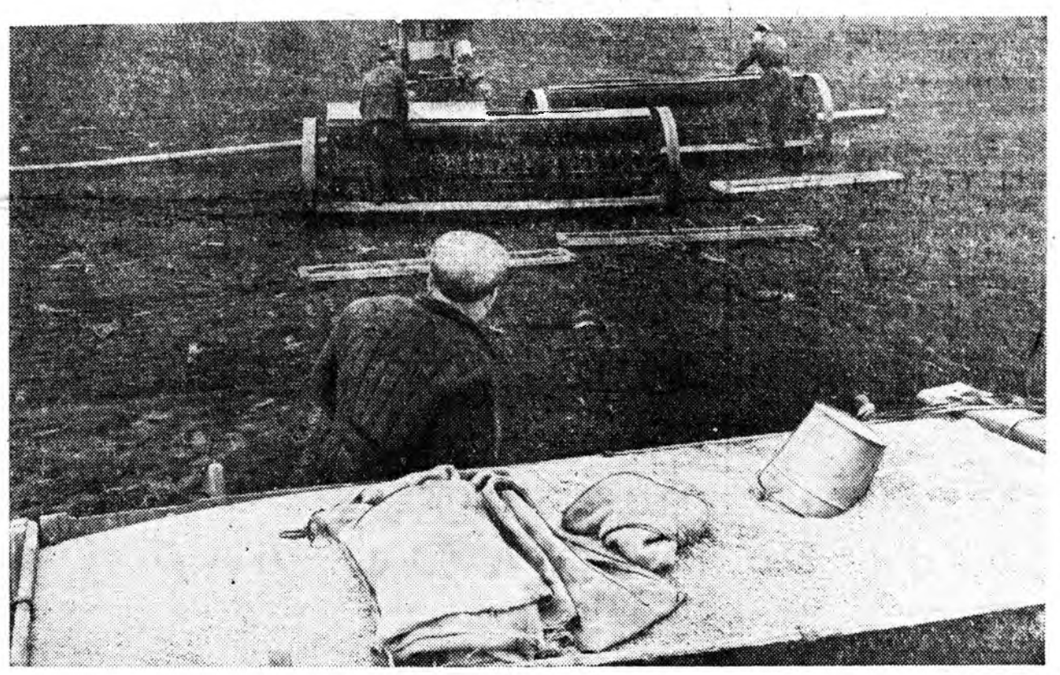

Украиннын ССР. Одессын областнин урда захада хабарай тарилга эхилбэ.

Килийскэ районой «Украина» колхозой поли дээрэ 6 агрегат гараа. Эндэ хабарай тарилга жэл бүри эртэ хэгдэжэ, һайн ургаса хуряагдадаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Украина» колхоздо тарилга хэгдэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Н. С. Хрущев „Рославльский“ совхоздо ошобо

АЛМА-АТА, мартын 17. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрущев Шэнэ газар элдүүрилдэг хизаараһаа Казагай ССР-эй ниислэл Алма-Ата орохо замдаа Алма-Атын областиин Джамбулска районой хони үсхэбэрилдэг «Рославльский» гэжэ совхоздо хүрөө.

Совхозой хүдэлмэришэд болон мэргэжэлтэд, тэдэнэй гэр бүлынхид хүндэтэ айлшанаа халуунаар угтаһан байна. Советскэ правительствые толгойлогшо энэ ажахын хүдэлмэришэдтэй, мэргэжэлтэд болон хүтэлбэрилэгшэдтэй, хүршэ колхоз, совхозуудай түрүүшүүлтэй Культурын ордон соо уулзаа. Ажахын байдалтай, саашанхи хараа замтай тэрэ танилсаһан байна. Тэндэ болоһон хани халуун хөөрэлдөөндэ Казахстанай КП-гэй ЦК-гэй секретарь Д. А. Кунаев, Казагай ССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ И. Шарипов, Казагай ССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ С. Дауленов, Киргизиин КП-гэй ЦК-гэй секретарь Н. Р. Раззаков, Алма-Атын областиин, Джамбулска районой партийна, советскэ организациинуудай хүтэлбэрилэгшэд хабаадалсаа. Совхозой директор А. Ф. Стерликов энэ ажахын ажал-ябуулга болон саашанхи хүгжэлтын хараа зам тухай хөөрэжэ үгөө.

Нүхэр Н. С. Хрущев олон асуудалнуудые табижа, ажахын байдалда, саашанхи хүгжэлтэдэ һонирхоһон байна.

Партиин Алма-Атын областиин Джамбулска райкомой секретарь Ф. Зикринов, залуу хонишон Е. Абдыкаимов, механизатор В. В. Кочуров, адуушан Р. Капаров гэгшэд суглаан дээрэ үгэ хэлээ. Совхоздо ерэһэнэйнь түлөө Н. С. Хрущевто тэдэнэр баясхалан хүргөөд, өөһэдынгөө ажал хүдэлмэри тухай, ажахын хүгжэлтын амжалтануud тухай, саашадаа бүри һайнаар хүдэлхые эрмэлзэжэ байһан тухайгаа хөөрэһэн байна.

Джамбулска районой Джангильдинын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан К. Таласбаева казах гуримаар гоёон шэмэглэһэн ногоон хилэн тэрлиг Н. С. Хрущевто бэлэг болгон баряа. Сугларагшад нэрьесэ альга ташаа. Казах тэрлиг үмдөөд Н. С. Хрущев трибунын дэргэдэ ерээ. Хүдөө ажахын продуктнуудые элбэгээр абахын түлөө тэмсэлдэ амжалта туйлаһантайнь дашарамдуулан суглаанда хабаадагшадые Н. С. Хрущев амаршалаад, шэнэ амжалта туйлахыень тэдэндэ хүсэһэн байна. Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгые суглараг шад ехэ анхаралтайгаар шагнаа, нэгэтэ бэшэ нэрьесэ альга ташаа.

Пионернүүд—совхозой хүдэлмэрилэгшэдэй үхибүүд суглаанай түгэсхэлдэ Н. С. Хрущевые амаршалһан байна.

Н. С. Хрущев барилгашадтай уулзаба

...-АТА, мартын 18. ...КПСС эй ЦК-гэй Нэ... ...секретарь, СССР-эй ...нүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрущев ...барилгашадтай даа... ...лзаа. Казахстанай хү... ...лын районуудта ба... ...ридхэхэ асуудалнуу... ...шадань зүбшэн хэлсэ... ...а. Тус асуудалнуудые ...лсэлгэ Акмолинскда ...зүблөөн дээрэ хэлсэг... ...лэн байгаа бшуу.

...йра, малай байра, ...адагалха байрануу... дые бариха асуудалнууд хаража үзэгдөө.

СССР-эй Госстройн главна управлениин начальник И. К. Козюля, Гипросельхозой проект зохёодог институдай директор Б. И. Никандров, «Промзернопроектын» институдай директорэй орлогшо П. П. Брунь болон бусад мэдээсэлнүүдые хэ.

Казахстанай КП-гэй ЦК-гэй секретарь Д. А. Кунаев, партиин Шэнэ газар элдүүрилдэг хизаарай комитедэй секретарь Т. И. Соколов, СССР-эй Хүдөө ажахын министр М. А. Ольшанский, «Союзсельхозтехника» гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Бүхэсоюзна нэгэдэлэй түрүүлэгшэ П. С. Кучумов, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Бэлэдхэлгын гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Л. Р. Корниец болон бусад зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадалсаа.

Зүблөөнэй һүүлээр Н. С. Хрущев Алма-Ата шадарай хоёр дабхар гэрые харааг. Нэгэ байрань дээрэ доро хоёр дабхартань байхаар баригданхай юм.

Нүхэр Н. С. Хрущев Казахстанай эрдэмтэдтэ айлшалба

АЛМА-АТА, мартын 19. (ТАСС). Казагай ССР-эй Науканнуудай академиин эрдэмтэд КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрущевые мүнөөдэр айлшалуулаа. Казахстанай КП-гэй ЦК-гэй секретарь Д. А. Кунаев, Казагай ССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ И. Шарипов, Казагай ССР-эй Министрнүүдэй Советэй түрүүлэгшэ С. Дауленов гэгшэд Н. С. Хрущевтой суггаа ябалсаа.

Казагай ССР-эй Науканнуудай академиин президент академик К. И. Сатпаев республикын эрдэмтэдэй ехэ зохёол болохо центральна Казахстанай прогнозно металлогеническэ картатай Н. С. Хрущевые танилсуулаа, энэ райондо байгаалиин баялигай угаа ехэ байһаниинь тус карта дээрэ тодорхойгоор харуулагданхай.

Геологи, уһанай ажахы, энергетикэ, ашагта малтамалнуудые шэнжэлгэ, химиг, физикэ хүгжөөлгэдэ, үйлэдбэриие үргэлжэдэнь оньһожоруулгада наукын туйлаһан амжалтые, долоон жэлэй түсэб дүүргэлгэдэ эрдэмтэдэй хабаадалгые харуулһан выставкэтэй нүхэр Н. С. Хрущев танилсаа.

Академиин научно-шэнжэлэлгын 54 эмхи зургаануудта хэдэн зуун докторнууд, науканнуудай кандидадууд ажаллана, эдэнэр республикынгаа экономико, культурые саашадань хүгжөөхэ шухала асуудалнуудые шэнжэлнэ.

Н. С. Хрущев эрдэмтэдтэй хөөрэлдэхэдөө академинүүдэй ямар асуудалнуудые шэнжэлхэ шухала байһан тушаа заагаа. Казахстанай гол шухала минералнуудай дүрсэ харуулһан шкатулка, гоё үнгэтэй нютагай шулуунуудһаа хэгдэһэн зүйлнүүд, «Казагай ССР-эй түүхын» хоёр том ном, «Казахстанай наука дүшэн жэл соо» гэһэн ном, Казахстанай эрдэмтэдэй зохёоһон карманай аэроионизатор нүхэр Н. С. Хрущевто бэлэг болгон барюулагдаа.

Нүхэр Н. С. Хрущев эрдэмтэдтэ үнэн зүрхэнһөө баясхалан хүргөөд, «шэнжэлхы ажалдаа шэнэ амжалта туйлахыень хүсэһэн байна.

Алма-Атада дүтэшэг Медео гэжэ хадалиг газарта байдаг «Казахстанай 10 жэл» гэдэг амаралтын байшанда Н. С. Хрущев мүнөөдэр ошоо. Карагандаһаа, Семипалатинскһаа, Алма-Атаһаа амархаяа ерэгшэдтэй Н. С. Хрущев хөөрэлдөө.

КПСС-эй ЦК-гэй январиин Пленумэй шиидхэбэри бэелүүлэн

АРГА БОЛОМЖОМНАЙ АЙХАБТАР ЕХЭ

ТҮРҮҮШҮҮЛ ШЭНГЕЭР АЖАЛЛАЖА, АБАҺАН УЯЛГАЯА ДҮҮРГЭЕ

1961 оной мартын 17-до Улан-Удэдэ болоһон республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн

Сабшалангай ургаса дээшэлнэ

Түнхэнэй аймагай Саяанай совхозой луговод нүхэр ЦЫРЕНОВЭЙ үгэһөө

Ниитын малай ашаг шэмые дээшэлүүлхын тула сабшалан һайжаруулха, орооһо тарианай тарилгын талмайе үргэдхэхэ, кукуруза ехээр таридаг болохо, ургасыень дээшэлүүлхэ тушаа нүхэр Н. С. Хрущев тон зүб зорилго табина.

Манай Саяанай совхоздо сабшалан һайжаруулха тушаа нёдондоһоо хойшо ехэхэн хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Манай звено үнгэрэгшэ жэлдэ 180 гектар сабшалангай га бүриһөө 20 центнер үбһэ хуряаһан байна. Урдань эндэһээ миил 3 центнер үбһэн абтадаг һэн. Нимэ амжалта хайшан гээд туйлагдааб гэхэдэ сабшалан дээрээ хабартаа мал ябуулхаа болёод, наг шэбхэ өхээр гаргажа, газараа уһалдаг болообди.

Байгша ондо нёдондонойхиһоо бага бэшэ ургаса абахын түлөө оролдожо байнабди. Һайса үтэгжүүлэгдэһэн 20 гектар газарай га бүриһөө 50 центнер ургаса абаха гэжэ шиидээбди. Бүхыдөө 100 гектар газар наг шэбхээр үтэгжүүлэгдэхэ, сабшалангаа бүхыдэнь уһалха гэжэ оролдонобди. Энэ һараһаа эхилжэ насосно станци тодхоод, 50 гектар дээрэ 10—40 сантиметр зузаан мүльһэн хүргөөгдөө. Энээнһээ гадна булагай уһа хэрэглэжэ, 20 гектар дээрэ тошон халяагдаа.

Луговодуудай ажалай түлөөһэн мүнөө хүрэтэр хүсэд тодорхойлогдоогүй байна. Минии һанахада луговодуудай ажалай түлөөһые абаһан ургасынь зэргээр тогтооходо болохо гээшэ ха.

Совхознай республикын түб хотоһоо холо гээшэ. Тиимэһээ элдэб частьнуудай дутамаг дээрэһээ трактор, машинануудсаг соогоо заһабарилагданагүй, энэ шалтагаанаар тэдэнэй миин зогсохо үшар али олон үзэгдэдэг. Саашадаа холын ажахынуудые элдэб хэрэгтэй частьнуудаар түрүүшын ээлжээндэ хангаха тушаа республикын хүтэлбэрилэгшэд анхарха бэзэ гэжэ найдагдана.

АЖАХЫН ТООСОО БҮХЫ ҺАЛБАРИДАА НЭБТЭРҮҮЛЭЭБДИ

Бичурын аймагай „Победа“ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр СМОЛИНОЙ үгэһөө

Үнгэрэгшэ жэлдэ манай колхоз гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые худалдаха социалистическэ уялгаяа дүүргээгүй байшоо.

Байгша ондо иимээр хүдэлжэ болохогүй. Январь һарада болоһон КПСС-эй ЦК-гэй Пленум хүдөө ажахын продуктнуудые үлам ехээр бэлэдхэжэ, арад зонойнгоо эрилтые һайнаар хангаха тушаа маанадай урда шүхала зорилго табяа ха юм. Тиимэһээ манай колхоз мүнөө жэлдэ гүрэндөө нилээд ехэ орооһо таряа, мяха, һү, нооһо, үндэгэ худалдаха уялга абанхай.

Энээнээ амжалтатайгаар бэелүүлхын тула ажахыгаа зүбөөр эмхидхэхэ, ажахын һалбари бүхэнние ажахын тоосоондо оруулха шүхала болоо. Энэ талаар манай колхоздо зарим тэды дуршэл олдонхой. Нёдондо колхозойнгоо 4 отарые томодхожо, 2 отара болгоод, ажахын тоосоондо оруулһан байгаабди. Тинхэдэмнай урдань эндэ 54 хүн хүдэлдэг байбал, мүнөө 27 хүн бүхы хүдэлмэрээ хэжэ хүшхэрнэ. Хэрбээ урдань тэндэ 15 хурьгашад хүдэлдэг байбал, мүнөө хонишод өөһэдынгөө хүсөөр хурьгадаа түлжүүлнэ. Хонишод өөһэдынгөө хүсөөр бэлэдхэжэ абаһан тэжээлээ гамтайгаар гаргашална, малайншье тамир һайн.

Нүгөө талаараа ажахын тоосоондо орооһон бригадануудта хүнүүд абаһан продукциингаа зэргээр ажалай түлөөһэ абадаг болоходоо бултадаа нэгэн һаналтайгаар ажаллаха, бэе бэедээ эрилтэ табидаг болонхой.

Ажахын тоосооной аша үрые мэдэжэ абаад, мүнөө мартын 1-һээ ажахынгаа бүхы һалбарине энэ аргаар ударидажа эхилээбди.

Новосибирскдэ болоһон хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн ажаглалтын ёһоор байгша ондо тариангаа зүбөөр хубаарилан ашаглаха, шэнисын тарилга 237 гектараар үргэдхэхэ, нёдондонойхиһоо 200 гектараар ехэ кукуруза тариха гэжэ шиидээбди. Мүн тарианагай, сабшалангай газар дээрэ һайрам тогтоогдоно, наг шэбхэ тараагдажа эхилээ. Мүнөө үедэ кукурузын полидо 4 автомашинаар шэбхэ зөөгдэнэ.

Колхоз, совхозуудта ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэ тушаа партиин обком ехэхэн худэлмэри хэһэн байна. Тиигэбэшье ажахын тоосоо ямар гуримаар нэбтэрүүлхэ, ажалай түлөөһэ хайшан гээд тогтоохоб гэжэ газетэнүүдтэ үшөөл бага бэшэгдэнэ, тусхай брошюра гаранагүй. Эдэ үдэрнүүдтэ номой хэблэл энэ асуудалаар брошюрануудые гаргаха бэзэ гэжэ найданаб.

Зүблөөндэ хабаадалсаһан түрүүшүүл.

Зураг дээрэ: (зүүн гарһаа) Зэдын Борьёогой совхозой залуу һаалишан Валентина Шишмарева, Түнхэнэй Саяанай совхозой һаалишан Роза Парьянова, Баунтын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой бригадир Батомунко Цыренов.

Л. ХАЙДУРОВАЙ фото.

Ажал һуралсал хоёрые алин тэгшэ шудалнабди

Түнхэнэй Толтойн дунда һургуулиин һурагша Г. БАТОРОВАГАЙ үгэһөө

Үнгэрэгшэ жэлэй туршада һургуулиимнай һурагшад өөһэдынгөө даажа абаһан участок дээрэ горьтой хүдэлмэри хээ. Энэ участогаа хэдэн ондоо таһалжа, тэндээ огородой эдеэ, тэжээлэй ургамал, үбһэ ногоо, үрэ жэмэс, декоративна, коллекционно, зоологическа болон бусад ургамалнуудые тарижа туршаабди. Эдэ ургамалнуудай олонхинь манай аймагта таригдаггүй юм. Жэшээлхэдэ бобово ургамалнууд соохоо люпин, олон сортын горох, викэ, хүсы үбһэ гэхэ мэтэ таригдаа. Тэрэшэлэн тэжээлэй капустые рассадагүйгөөр, миин тариад, баһал муу бэшээр ургуулаабди. Хэнэйшье мэдэһээр тэжээлэй капустые ингэжэ тарихада ажалай гаргаша нилээд ехээр хороогдохо бшуу. Нёдондо нэгэ үрэһэтэй сахарай свёкло тариад туршаһамнай муу бэшэ үрэ дүн харуулаа, нэгэ үрэһэтэй свёкло тариһан газарай га бүриһөө 500 центнер ургаса абтаа. Мүн хайша хайшаа 45х45 сантиметр квадратайгаар кукуруза тариад, гектарай 900 центнер ногоон эшэ набша абаабди. Кукурузын газарта наг шэбхэ, шубуунай аргал, аммиачна уһан, калийна дабһан, суперфосфат үнэһэн гэхэ мэтэ үтэг... ехэ хэгдээ.

Энэ жэлдэ элдэб ... нуудай өөһэдын үрэ... лохын тула тусгаар газ... һаланхайбди.

Нёдондо зун һургуулиин... һурагшадайнгаа ажалай... амарха, сэнгэхэ тусхай... эмхидхээ һэн. Тэндэ... нернүүд бүхэли зунлаа... һан, ажаллаһан байна... нэр сүлөө сагтаа элдэб... тоор һорёо мүрысөө... жэ, ном уншажа, мүн... һайханай самодеятельностые эмхидхэдэг байгаа... гээд тэндэхи колхозойн... деленийн ажалшадта... холтой наада концерт... удаа табяа. Нэгэ үгөө... бэл, ехэл хүхюутэйгээ... үнгэргөө. Амархынгаа... гаар колхозой огородо... ряалангай газарта... буртаг үбһэ сэбэрлэжэ... нээ уһалхадань ходо т... һэн.

Манай һургуулиинхи... шанарайнгаа хүтэлбэрэ... улам һайнаар худэлжэ... табиһан зорилгоёо эр... бэелүүлхэ байха гэжэ... дуулнабди.

Үнеэдые һула байлгажа харууһалхада һайн

Кяхтын „Родина“ колхозой һаалишан фермые даагша нүхэр АГАФОНОВОЙ үгэһөө

Нёдондонһоо манай фермын үнеэд һула байлгагдажа, оньһон аргаар һаагдадаг болонхой. Тэрэнэй ашаар урдань 22 һаалишад худэлжэ байбал, мүнөө 300 үнеэдые 10 хүн һаана, харууһална.

Үнеэдые һула байлгажа, оньһон аргаар һаахада һүнэй өөрынь үнэ сэн эрид химдарна, һүншье, ехээр һаагдадаг болоо. Хэрбээ 1959 ондо үнеэдээ гараар һаажа байхадаа тус бүриһөөнь 1207 литр һүн абтаа һэн. Харин шэнэ аргаар һаадаг болоходоо 1960 ондо үнеэн бүриһөө 1400 литр һүн һаагдаа. Фермэ дээрэ хүн үсөөн худэлдэн болоходоо ажалай түлөөһэндэ гаргашалагдаха 60 мянган түхэриг алмагдаа. Центнер һүнэй өөрынь үнэ сэн 82 түхэриг байһанаа 50 түхэригтөө (хуушан мүнгөөр) ороо.

Үнеэдые һулаар байлгажа харууһалдаг болоходоо урдань 200 үнеэдэй үягдаг байрада мүнөө 300 үнеэн байлгагдана. Саашадаа ажалаа бүри һайнаар эмхидхэжэ, һаалишадай тоое бүри үсөөрүүлхэ зорилготойбди.

Байгша ондо манай фермын малшад үнеэн бүриһөө 1800 литр һү һаажа, бүхыдөө 403 мянган литр һү абаха социалистическэ уялга бэедээ даажа абаад байнабди. Энээнээ заатагүй дүүргэхэбди гэжэ таанадые найдуулнаб.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) Кударын совхозой түрүү һаалишан Валентина Сороковикова. Зэдын «Заветы Ильича» колхозой залуу һаалишан Валентина Борисова.

ШЭНЭ ГАЗАР ЕХЭЭР ЭЛДҮҮРИЛХЭМНАЙ

Заиграйн „Гигант“ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр ПЕРЕВАЛОВАЙ үгэһөө

Байгша ондо орооһо тарианай, тэжээлэй ургамалнуудай бүри үндэр баян ургаса абаха зорилго табигдана. Энэ жэлдэ огородой эдеэнэй ургасые 2 дахин дээшэлүүлхэбди.

Урдаа табиһан зорилгоёо дүүргэхэ хэрэгтэмнай республикын, аймагай промышленна предприятиинуудай зүгһөө ехэхэн туһаламжа хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, орооһо тарианай, овощнин, тэжээлэй ургамалнуудай ургасые эрид дээшэлүүлхын тулада нилээд ехэ шэнэ газар ашаглан элдүүрилхэ болонобди. Колхозой дэбиехэр дээрэ ой модо, һөөг бургааһанһаа сэбэрлэжэ, элдүүрилээд, элдэб ургамал ногоо тарихаар газар ехэ бии. Тэрэнние ашаглан элдүүрилхэдэ нилээд ехэ хүсэн, ажал зөөришье горьтой гараха байһаниинь элитэ. Теэд энэмнай һүүлдэ хэдэн дахин харюулагдажа, гаргашаһаа һураггүй ехэ олзо доход оруулха бшуу.

Колхозой дэбиехэр дээрэ ой модо, һөөг бургааһанһаа сэбэрлэжэ, элдүүрилээд, элдэб ургамал ногоо тарихаар газар ехэ бии. Тэрэнние ашаглан элдүүрилхэдэ нилээд ехэ хүсэн, ажал зөөришье горьтой гараха байһаниинь элитэ. Теэд энэмнай һүүлдэ хэдэн дахин харюулагдажа, гаргашаһаа һураггүй ехэ олзо доход оруулха бшуу.

Һанаһан, зориһондоо хүрэхэбди

Тарбагатайн Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан нүхэр ИВАЙЛОВСКИЙН үгэһөө

Би энээнһээ урда колхозойнгоо һаалишин фермэдэ тоо бүридхэгшээр хүдэлжэ байһан аад, энэ жэлэй эхеэр комсомол-залуушуулай шэнэ фермын эмхидхэгдэхэдэ, тэндэ һайн дураараа һаалишанаар хүдэлхэеэ ошоо һэм.

Фермымнай һаалишад, малшад булта миниин үетэн, залуу хүбүүд, басагад. Мүн үнеэднайшье баһал шэнэ түрэһэн гунжад юм. Бидэ колхозойнгоо центрһээ 10 гаран модо холо байдагшье һаа, яһала хүхюутэй, сэнгэлиг, ажалнайшье нилээд урагшатай бүтээсэтэй ябажа байна. Жэлэй үнгэрэгшэ хоёр һарын туршада бүхы фермээрээ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 400 литр һү һаагаабди. Би өөрынгөө даажа байһан үнеэн бүриһөө 510 литр һү һаагаад, республикынгаа колхозуудай һаалишадай дунда дэлгэрһэн мурысөөндэ түрүү һуури эзэлээб. Тиибэшье энэ туйлаһан амжалтаараа һанаагаа багаханшье амархагүй, саашадаа бүрил оролдосотойгоор худэлжэ бэедээ даажа абаһан уялгаяа алдарта партиингаа XXII съездын нэгдэхэ үдэр болоторо дүүргэхэ хүсэлэнтэйб. Энэ жэлдэ шэнэ түрэһэн гунжан бүриһөө дунда зэргээр 1900 литр һү һааха уялга абанхайбди.

Фермэдэмнай һайнаар худэлхэ, зохидоор амарха арга боломжо гүйсэд бии. Һаалишад, малшадай байха гэр досоогоо уужам, һаруул, тэндэнь радиоприёмник табигданхай, шэнэ газетэ, журналшье ходо байдаг. Тэрэшэлэн ажал худэлмэриемнай оньһожоруулха талаар горьтой юумэ хэгдэжэ эхилэнхэй.

ЗАЛ СОО... Н. ДАМБАЕВАЙ фото.

Зуун хонин бүриһөө 125 хурьга абахаб

Ахын аймагай „Улаан Аха“ колхозой хонишон нүхэр ХАПТАГАЕВАГАЙ үгэһөө

Би табан жэлдэ хонишоноор худэлжэ байнаб. Үнгэрэгшэ жэлдэ отарынгаа зуун хонин бүриһөө 122 хурьга абажа, нэгэншье гарзагүйгөөр түлжүүлээб. Энэмни имагтал искусственна аргаар хонидоо үрэжүүлһэнэй аша гээшэ. Эхэ хонидоо, мүн дүтын гурбан отарын хонидые би үрэжүүлдэгби. Техник-үрэжүүлэгшын мэргэжэлтэй болоһоор гурбан жэл болооб.

Байгша ондо зуун хонин бүриһөө 125 хурьга түлжүүлхэ уялга абанхаю. Тингээд мүнөө отарынгаа 240 эхэ хонидһоо 210 хурьга абаад, тобир һайнаар түлжүүлжэ байнаб. Хонидни хурьгалжа үргэлжэлһөөр. Абаһан уялгамни заатагүй дүүргэгдэхэ.

Мурысөөгөө саашань үргэлжэлүүлэл

Читын областной Советдэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр СЕЛЮТИНЭЙ үгэһөө

Худөө ажахыгаа хүгжөөхэ, газар тарианагай, мал ажалай продуктнуудые ехээр абажа, гүрэндэ худалдаха талаар манай хоёр областнууд хоорондоо мурысэдэг гээшэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ танай республика социалистическэ мурысөөндөө маанадые илажа гараа.

КПСС-эй ЦК-гэй январиин Пленум дээрэ, мүн Новосибирскдэ болоһон түрүүшүүлэй зүблөөн дээрэ манай областиин худэлмэри тон зүб шүүмжэлэгдэһэн байна. Нёдондо областнымнай колхоз, совхозууд малаа олоор үхэл гарзада оруулһан, ажахынгаа хүгжэлтые һуладхаһан, гүрэндэ худөө ажахын продуктнуудые худалдаха социалистическэ уялгануудаа дүүргээгүй гээшэ. Мүн хонидой, эбэртэ бодо малай тоо олошоруулха түсэб дүүрээгүй.

Тингээшье һаа, үнгэрэгшэ жэлдэ 1953 онойхидо оробол мяха 2,3 дахин, һүн 2-һоо үлүү дахин, нооһон 3,2 дахин ехэ абтаа. Хонидой тоо толгой һүүлэй долоон жэлэй туршада 60 процентээр олошороо. Тарилгымнай талмай хоёр дахин шахуу үргэдхэгдөө. Теэд энэмнай мүнөө үеын эрилтые яашье ханганагүй, бии байгаа арга боломжонуудтаяа жэшэжэ үзэбэл амжалтамнай бирагүй байна.

Областиин түрүү ажахынууд, эрхим түрүү хүнүүд ажахыдамнай хэрэглэгдээгүй ямар ехэ арга боломжонууд бииб гэжэ гэршэлжэ үгэнэ. Жэшээнь, «Красный великан» колхозой ахалагша хонишон нүхэр Добдоновой бригада 690 эхэ хониной тус бүриһөө 5,3 килограмм нооһо хайшалжа, 109 эхэ хонин бүриһөө 126 хурьга түлжүүлээ. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хонишон нүхэр Бадмаевай бригада мүн лэ нимэрхүү үрэ дүн түйлаа. Область доторнай үнеэн бүриһөө 4 мянга гаран литр һү һаадаг һаалишад, сүүдхэдээ малай шэгнүүрые килограммһаа үлүүгээр дээшэлүүлдэг малшад олон.

Нёдондо манай «Первое Мая» колхозой трактористнүхэр Лисичников 100 гектарай тус бүриһөө 1100 центнер кукурузын ногоон набша ургуулжа, Новосибирскын зүблөөн дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой магтаалда хүртөө.

Арга боломжонуудаа элишэлжэ, түрүүшүүлэй амжалтануудые хараада абажа, областиин худөө ажахын худэлмэрилэгшэд 1961 ондо бэелүүлхэ социалистическэ уялгануудаа хараалаад, танай республикатай социалистическэ мурысөөгөө үргэлжэлүүлхэ хүсэлтэй байна. Мүнөө жэлдэ орооһо тарианай гектар бүриһөө 9 центнер, кукурузын га бүриһөө 300 центнерһээ бага бэшэ ургаса абаха зорилго табигдаа. Тиигэжэ Эхэ орондоо 9 миллион 700 мянган пүүд тариа худалдаха гэжэ шиидээбди. Байгша ондо 120 мянган гектар шэнэ газар хахалжа, ашаглаха түсэбтэйбди. Тэрэшэлэн мал ажалай продуктнууд гүрэндэ нилээд ехээр худалдахаар хараалагданхай.

Областиин худөө ажахын худэлмэрилэгшэд хонин ажалаа хүгжөөхэ талаар ехэ юумэ хэжэ байна. Мүнөө жэлдэ хонидойнгоо тоо 3,5 миллион толгойдо хүргэжэ, долоон жэлэй эсэстэ 5 миллион хонитой болохобди. Хэрбээ мүнөө жэлдэ 30 мянган тонно хониной мяха худалдабал, тэрэнээ 1965 ондо 75 мянга 800 тоннодо хүргэхэбди. Энэ зорилгоёо амжалтатайгаар бэелүүлхын тула хонишодой томодхогдоһон бригаданууды эмхидхэжэ, хонишод өөһэдөө тэжээлээ бэлэдхэдэг боложо байна.

Байгша ондо эбэртэ бодо малай, илангаяа үнеэдэй тоо олошорхо юм. 1961—1962 онуудта үнеэдээ 1,5... олошоруулжа, долоон... эсэстэ хоёр дахин олон... тэй болохо байнабди. ...лые искусственна арга... жүүлжэ, тугал, ху... үхэлтэй эрид тэмсэхэ... абтана.

Орооһо тариа, ма... жээл элбэгээр бэлэдэ... лохын тула тариаланг... рые зүбөөр хубаарилг... ябуулга хэгдэнэ. Ба... до манай колхоз, со... 17 мянган гектар г... 15 мянган гектар ячм... мянган гектар сахарай... 95 мянган гектар ... тариха зорилготой... бэелүүлжэ шадабал, ... лай ашаг шэмэ дээш... уялгаяа дүүргэхэ, ... нилээд ехэ орооһо та... шааха аргатай болох...

Абаһан уялгануудаа... татайгаар бэелүүлжэ, ... дээ туһалалсажа, га... барисалдажа, ургаш... даар дабшажа, Росси... раци дотор түрүүлжэ... хые хүсэ.

Одоошье зохид арга олдоо

Хориин совхозой хонишон нүхэр ЛУБСАНОВАГАЙ үгэһөө

Мал ажалай продуктнуудые ехээр абахын тула элбэг тэжээл хэрэгтэй байһаниинь элитэ. Манай совхозой хонишодой бригаданууд томодхогдожо, ажахын тоосоондо оруулагдажа байна. Энэ хэмжээ-ябуулгануудые бидэ хонишод бүрин дэмжэнэбди. Юуб гэхэдэ малшад тус тустаа эдлүүрнин газар даажа абахадаа тэрэнээ сэбэрлэхэ, үтэгжүүлхэ, уһалха гэжэ оролдохо болоно бшуу.

Ажахыгаа иигэжэ зохидоор эмхидхэхэ аргын олдоһондо бидэ хонишод, малшад угаа баяртай байнабди. Бригададаа даалгагдаһан сабшалангаа шулуу шохойһоо сэбэрлэжэ, һайрамай уһаар уһалжа, наг шэбхэеэ тараажа эхилээбди. Отарадаа дүтэхэнэ 3—4 гектар болохо бэлшээриин газар хашаалжа, саашадаа тэрэнээ сабшалан болгохын тула хорёо бариха һургааг бэлэдхэжэ байнабди.

Долоон жэлэй гурбадахи жэлдэ хонин бүриһөө 3,1 килограмм нооһо хаа... зуун хонин бүри... хурьга түлжүүлхэ... уялга манай бриг... хай. Мүнөө 600 эх... нооһон 500 хурьга... өөһэдынгөө хүсөөр... гарза хоролтогүйгэ... жүүлнэбди. Саб... һайнаар харууһалж... рынгаа хонидые т... хүсэд хангажа, нооһ... га абаха уялгаяа... дүүргэхэбди гэжэ... наб.

КПСС-эй ЦК-гэй январиин Пленумэй шиидхэбэри бэелүүлэн

АРГА БОЛОМЖОМНАЙ АЙХАБТАР ЕХЭ

ҮҮШҮҮЛ ШЭНГЕЭР АЖАЛЛАЖА, АБАҺАН УЯЛГАЯА ДҮҮРГЭЕ!

оной мартын 17-до Улан-Удэдэ болоһон республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн

Амжалтамнай ажалай эмхидхэлһээ

Мухаршэбэрэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр КРАСИНСКИИН үгэһөө

рэгшэ жэлдэ артелиин шүүд муу бэшээр хүдэшэ. Илангаяа бригармэнүүдтэ ажалаи эмше һайжаруулха талаар юумэн хэгдээ. Хэрбээ 5 комплексно бригада һаань, тэдэнээ томод 2 ехэ бригада болгожо эбди. Тиигэжэ колхолбаринуудта хүтэлбэтушаалтанай тоое хой ашаар ажалай түй фондоһоо аяар 9 түхэриг алмагдаа.

лэн нёдондо үбһэ тэлэдхэлгэ дээрэ иимэ рга хэрэглээбди. Хэрань үбһэеэ бухаллажа, ь тэрэнээ талада һүаа, үнгэрэгшэ жэлдэ тракторай шарга дээрилдэг болоо һэмди. ашаар ажалай бүтээд дээшэлээ. Жэшээлхэань 56 хүнтэй нэгэ бридэртөө 90 центнер хуһүрилдэг һаа, нёдондо ргаар хүдэлхэдөө ороой 3 хүн үдэртөө 280 центнэ сомодог байба. Тиигонихон болзорто хам мянган центнер һайн тай үбһэн хуряаглаа.

рэгшэ жэлдэ малшад горьтой амжалта туй байна. Жэшээлхэдэ, түталшан Василиса Се хаража байһан тугал жэлэй туршада тус сүүдхын 913 граммаар эв. Мүн колхоздомнай хонин бүриһөө 107 абтажа, гол эхэ гахай 24 поршоонхо түлдэв. Тэрэшэлэн һүаа-эниие гүрэндэ худалдаиалистическэ уялгаяа дүүргээбди. Энэ үе ан бүриһөө 915 литхэ һүн һаагдаа.

ша ондо ажалшад, мал энэ амжалтаяа улам ан ороо һо таряа, һүолон бусад продуктнуури ехээр абаха зорилЭнэ жэлдэ таряаланга газарые шэнээр хубаа, һайнаар ашагладаг инай. Жэшээлхэдэ мүбар 3800 га таряалан-

Эрэ малые заһаха шэнэ арга тухай

Бурядай хүдөө ажахын институдай баша нүхэр КОСЫХ гэшын үгэһөө

КС-эй ЦК-гэй түүхэтэ ин Пленумэй шиидхэбэые амжалтатайгаар лхын тулада хаа хаанаан байһан арга боломжо зүбөөр хэрэглэхэ, шэол аргануудые бэдэрхэ ажалшан, малшан, хулэгшэ, мэргэжэлтэн уялга болоно.

ша ондо республикыолхоз, совхозууд бухы мянган тонно мяха абагүй, али тэрэнээ нёойхиһоо 10 мянган тонлэшэлүүлхэ зорилго таЭнээниие дүүргэхын бухы арга боломжоэлсүүлэн хэрэглэхэ богэгэ иимэ асуудал дээрэ ханаатайб. Һүүлэй жэлдэ хэгдэһэн туршалоор эрэ малые дан батүмэһиень хүсэд абажархихада саашадаа үргэн өөдэлдэггүй гэоруулагданхай. Эндэ туршалга дээрэһээ гайнгаа ехэнхидэ шэниисэ, ячмень таряад, һайнаар ургуулхабди. Гадна кукурузын газар һайса үргэдхэгдэхэ болоно. Нёдондо 390 гектарта кукуруза тариһан аад, энэ жэлдэ тэрэнээ 700 гектарта хүргэхэмнай. Эдэ үдэрнүүдтэ кукурузашад наг шэбхэ гаргаха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа байна. Бүхыдөө 11 мянган тонно шэбхэ гаргагданхай. Нёдондо гектар бүриһөө 300 центнер ургаса абаһан манай түрүү кукурузашан нүхэр Бельский гэгшын даадаг звеногойхид илангаяа һайнаар хүдэлнэ.

Колхознай долоон жэлэй гурбадахи жэлые бараг һайнаар эхилээ. Гүрэндэ һү, мяха худалдаха нэгэдэхи кварталайнгаа уялга болзорһоонь урид дүүргэбэ. Абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ, түрэл партиингаа XXII съездые ажалай бэлэгээр угтахабди.

ГАЗАР ТАРЯАЛАН ЭРХИЛХЭ ГУРБАН ГОЛ ЗОРИЛГОМНАЙ

Сэлэнгын „Эрдэм“ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр МУНКОЖАПОВАЙ үгэһөө

Хэнэйшье мэдэһээр һу, мяха, нооһо, үндэгэ элбэг ехээр абахын тулада нэн түрүүн үбһэ тэжээл элбэгээр бэлдэхэ хэрэгтэй бшуу.

Теэд энээнһээ урагша адуу-һа малдаа бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэжэ шададаггүй дээрэһээ жэлдээ үнеэн бүриһөө оройдоол 1300—1600 литр һү һаажа, зуун эхэ хонин бүриһөө миил 60—70 хурьга түлжүүлдэг, хонин бүриһөө 2—3 килограмм нооһо хайшалдаг гээшэбди. Тиигэжэ малайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлхэһээ байха арайхан гэжэ үхүүлэн, үргүүлэнгүйл ондо оруулдаг байһамнай элитэ. Саашадаа иимэ тулюур туйган байдалые тэсэхэ саг дүүрээ.

Байгша ондо колхознай сабшалан, таряалангайнгаа ургасые дээшэлүүлхын тула гурбан гол зорилго табина. **Нэгэдэхеэр**, кукурузынгаа тарилгые улам үргэдхэжэ, тэндэ хододоо хүдэлхэ хүнүүдые томилообди. Хэрбээ урда тээнь гансал Федор Шагжиевай звено кукурузынгаа газарта саг үргэлжэ хүдэлдэг һаа, мүнөө хододоо хүдэлхэ гурбан звено бии болгогдонхой. Тэдэндэ Сэлэнгэ мүрэнэй эрье, тохой шадархи үрэжэл һайнтай газар таһалагдажа үгтөө. Бүхыдөө 500 га кукурузын газарай гектар бүридэ 20—25 тонноһоо бага бэшэ наг шэбхэ гаргагдахань. Гадна ерэхэ жэлдэ тэрэнээ улам үргэдхэхын тула хабартаа үшөө зуун гектар шэнэ газар элдүүрилжэ, һайнаар үтэгжүүлхэбди. Энээнһээ урагша насосна станциннуудаа гансал хабар, зунай сагта хүдэлгэдэг һаа, саашадаа тэдэниие бүхэли жэлдээ хүдэлгэжэ, кукурузынгаа газар үһалдаг болохомнай.

Хоёрдохёор, таряалангай газарые зүбөөр хубаарилан ашаглажа, һайнаар элдүүрилхэ, тариха, ургасыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ анхарал хандуулагдаха юм. Энэ жэлдэ ороохото ургамалнуудай тарилгые 3 мянган гектар хүрэтэр үргэдхэжэ, тэрэнэйнгээ ехэнхидэ ячмень, хара таряа, шэниисэ ехэ таригдаха. Тиихэдэ зелёнко таридаг газар һураггүй бага болгогдохо байна.

Гурбадахинь юуб гэхэдэ, сабшалан һайса үһалха, үтэгжүүлхэ, мүн олон жэлэй ургамал ногоо тарихын түлөө хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ анхарал хандуулхабди.

Нёдондо гүрэндэ хүдөө ажахын продуктнуудые худалдаха уялгаяа дүүргэжэ шадаагүй, ехэхэн эшхэбтэр байдалда ороо һэмди. Харин энэ жэлдэ энэ дутагдалнуудаа дабтахагүйн тулада бухы хүсэ шадалаа элсүүлэн хүдэлхэбди. Гэшүүднай байгша ондо өөһэдынгөө арга боломжые хаража үзөөд, һү мяха, нооһо, үндэгэ үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ нилээд ехээр абахаар шиидээ. Мүн энэ үе соо үнеэдэй тоо 26 процент, хонин һүрэгнай 20 процент олошорхо юм. Бүхыдөө 630 тугал, 4300 хурьган абтаха ёһотой. Энэмнай нёдондоноойхиһоо хоёр дахин олон болоно.

Эрэ малые саг соонь үрэжүүлхэ шухала

Хүдөө ажахын министерствын главна зоотехник нүхэр ИЛЬИНЭИ үгэһөө

Гүрэндэ худалдадаг бүхы мяханаймнай 60 процентнь үхэрэй мяхан болодог гээшэ. Тиимэһээ саашадаа эбэртэ бодо малаа улам олошоруулха шухала. Зүгөөр манай колхоз, совхозууд жэл бүри үнеэдээ, гунжадаа олоор һубайруулна. Энэ гэмээр урэанда 31 мянган тугал, нёдондо 27 мянган тугал дутуу абтаа. Тиигэжэ ажахынуудналг һубайрһан малаа жэл соо миин тэжээжэ. хэды ехэ хохидолдо ороно гээшэб.

Энэ алдуугаа колхоз, совхозууд мүнөө жэлдэ баһал дабтахаяа байна. Һүүлэй мэдээгээр республика дотор тугаллаһан 23800 үнеэдэй миил 9700-ниинь ороондо оруулагдаад байнхай. Илангаяа Зэдын, Тарбагатайн, Баргажанай аймагуудта тугаллаһан үнеэдэйнь 74—84 процентнь үрэжүүлэгдээгүй байһаар. Тэрэшэлэн эмэ хашарагуудые үрэжүүлхэ хүдэлмэри бүришье муугаар эмхидхэгдэнэ. Заиграйн, Баргажанай, Зэдын аймагуудта эмэ хашарагууд наянайл үрэжүүлэгдэжэ эхилээ. Тиин энэ хүдэлмэри «Октябрьский», Кабанскын, Хэжэнгын совхозуудта орой захалаадүй.

Искусственна аргаар малые үрэжүүлжэ, жэлдээ үнеэн, гунжан бүриһөө тугал абаха арга боломжо маанадта хүсэд бии. Тиигэбэшье олохон газарта энэ хүдэлмэри муугаар эмхидхэгдэнэ. Искусственна үрэжүүлгын пунктнуудта ариг сэбэр сахигданагүй. Малай ототой болоһон саг алдагдана. Мүн малые унагалха гүүнэй шуһаар тарижа, ототой болгохо хэмжээн нютаг бүридэ хэрэглэгдэнэгүй.

Хонин ажал хүгжөөхэ талаар зарим тэды амжалта туйлагдаа гээшэ. Хониднай гол түлэб нарин, нарибтар нооһотой болонхой. Зарим газарта һайн нооһотой болоһон хонидһоо гараһан эрэ хурьганууде хуса болгохо саг ерээ. Энээн тушаа Борьбын ой совхоздо ехэхэн хүдэлмэри хэгдэнэ. Анаагай совхоздо нёдондо жэлэй нэгэдэхи квартада гараһан түлгэн хусанууд мүнөө 52,4 килограмм татана. Гэхэтэй хамта ажахын зарим хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд энэ шухала хэрэгтэ анхарал бага табина. Томо бэетэй, һайн нооһотой хурьган хусадаа нэгэ газар суглуулжа, һайнаар харуулһалха, эдеэлүүлхын орондо олон отарануудта байлгажа. тэрэниие хайша хэрэгээр харуулһална. Хэрбээ оролдоо һаа, ойрын жэлнүүдтэ Бурядай нарин нооһотой үүлтэрэй хонидтой болохо байнабди.

Эрэ малые заһаха шэнэ арга тухай

Бурядай хүдөө ажахын институдай баша нүхэр КОСЫХ гэшын үгэһөө

харахада багадаа хүсэд заһагдаһан эрэ хурьга, тугал дутуу заһагдаһануудтаа орходоо һураггүй удаан томо болодог, ёһоор таргалдагшьегүй байна. Жэшээнь, зохид хаһа сагтань дутуу заһаад, орхиһон эрэ хурьгад 8—10 һаратайдаа түмэһээ хүсэд абхуулаашануудта орходоо тус тустаа 5—6 килограммаар дээшээ шэгнүүртэй болоно. Ажахы бүхэндэ эрэ хурьгадые бултыень энэ шэнэ аргаар заһаад байгаа һаа, хэды шэнээн ехэ хониной тарган мяхан нэмэжэ абтаха гээшэб. Энээниие хэрэгсээнгүй байжа болохогүй.

Мүн тугалнуудыешье миил үрэһиень абаад дутуу шэмхэжэ орхиходо түргэн таргалдаг мяхажадаг, томо болостойшье гэжэ Мухаршэбэрэй «Эрдэм» совхоздо хэгдэһэн дүй дүршэлһөө элеэр харагдана. Эндэ дутуу заһагдаһан эрэ тугалнууд нүгөөдүүлдээ орходоо шэгнүүрээ сүүдхэдээ тус бүридөө 100 граммаар үлүү нэмээдэг байха юм. Гадна энэ совхозойхид олонхи эрэ хурьгадаа 3—4 һаратайдань дутуу шэмхээд орхидог. Тэрээнһээ ехэ болошоһон хурьгадые энэ шэнэ аргаар заһахада үрэ гарахагүй. Тиимэһээ мүнөө январьда гараһан эрэ хурьгадые дутуу заһахада таарамжатай. Харин ноябрь, декабриин хурьгадые энэ аргаар заһажа болохогүй.

Энэ шэнэ аргые хаа хаанагүй үргэнөөр дэлгэрүүлхын тулада малшад, ажахын хүтэлбэрилэгшэд, илангаяа зооветмэргэжэлтэд үүсхэл оролдолго ехэ гаргаха зэргэтэй. Энээниие зүбөөр хэрэглэжэ шадаа һаа, колхоз, совхозуудтамнай нилээд ехэ мяхан, нооһон нэмэжэ абтаха ха юм.

☆

Республикын хүдөө ажахын ажилгэрилэгшэдэй зүблөөндэ ирагшад. Зураг дээрэ: (зүүн талаа) Агын окружной Совегүйсэдкомой түрүүлэгшэ Б. Бадмажабэ, Баргажанай колой Карл Марксын нэрэтэ колхозой түрүүлэгшэ, социалистическэ Ажалай Герой Н. Цыденов, Ахын аймагай „Ленин Аха» колхозой хонишон А. Хабтагаева, Хориин «Поэ» колхозой тугалшан У. Ф. Цыреева, Мухаршэбэрэй «Эрдэм» совхозой хонишон, Социалистическэ Ажалай Герой Б. Т. Цыденова, Читын облсоведэй исполкомой түрүүлэгшын орлогшо Г. М. Селютин, Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшо В. Жёлтый, Читын областэй Дээдэ Читын совхозой Сэлэнгэ һаалинин фермые даагша А. Зеленцова гэгшэд зүблөй заһарлалгын үедэ хөөрэлдэжэ байна.

Н. ДАМБАЕВАЙ фото.

☆ ☆

ПОЛЬШЫН АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА. Новая Гутадахи В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ металлургическа комбинат.
ПОЛЬШЫН ЦЕНТРАЛЬНА ФОТОАГЕНТСТВЫН фото.

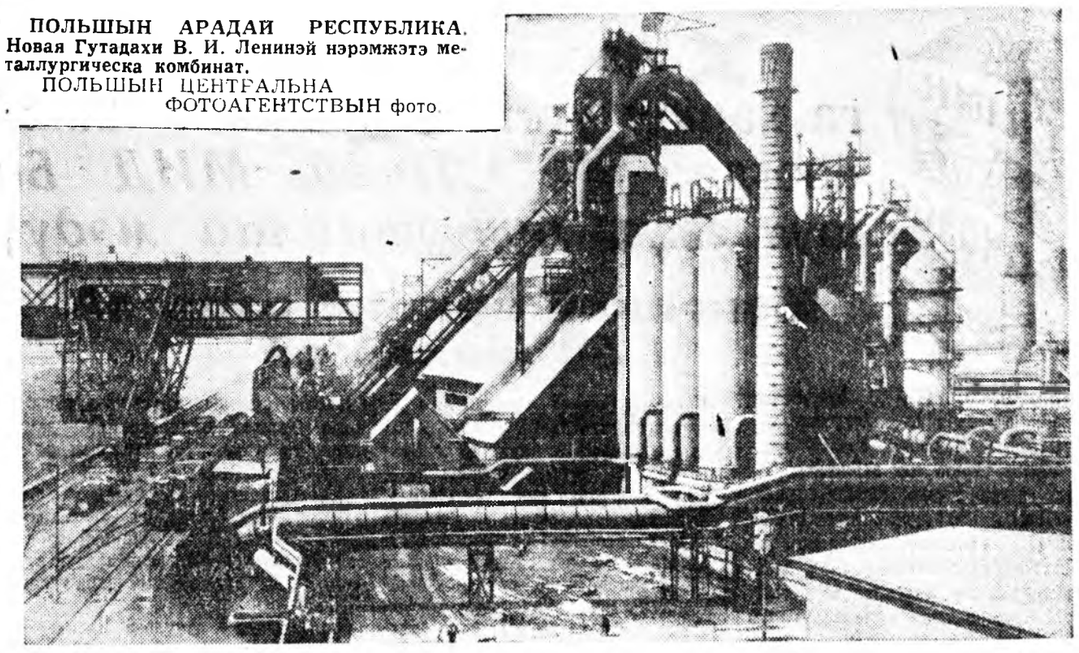

„ҮЕЫНГЭЭ ЖАРГАЛЫЕ ЭДЛЭХЭШ ДАА, КОНГОМНИ...“

Жэргэхын түлөө жэгүүртэн элидэг,
Жэгтэй хурса нюдэтэй,
хүнгэн далитай...
Жаргахын түлөө зон хүн түрэдэг,
Заяа хубияа олохобди.
Африка, шамтай.

Эрдэм ухаан, соёл гэгээрэл айхабтар түргэнөөр хүгжэжэ, мүнөө саг үедэмнай хүн түрэлтэн хүгжэлтынгөө дээдэ шатадаа гаража байна. Хуушанай богоолто дэлхэй һандаран унажа арад зоной эрхэ сүлөөгэй, энэхэ жаргалай түлөө тэмсэл хаа хаанагүй улам хүсэтэйгөөр орьёлон хүүенэ. Шэнэ гүрэнүүд мүндэлэн түрэнэ, шэнэ засаг түрэнүүд тогтоно, шэнэ ёһоной хани барисаан хүгжэнэ.

Эгээл энэ үедэ... Патрис Лумумба — Конгын арадай алдарта хүтэлбэрилэгшэ, бүхы хара шарайта Африкын гэгээн гэрэлтэ ерээдүйн түлөө тэмсэлэй туг һүлдэнь болоһон гайхамшагта хүн харата муухайгаар алуулаа гэһэн сахилгаан дохёо бүхы дэлхэйгээр сууряатан тараба.

Заха хизааргүй үргэн далай дээрэ хүсэтэ шанга һалхи шуурганай буужа ерэһэндэл — Каирта, Лондондо, Москвада, Нью-Йоркдо хаа хаанагүй ээзэрхэг Бельгиин элшэн сайдай байшангай газаагуур үй түмэн зоной хабаадалгатай жагсаал, суглаанууд боложо байна. «Патрис Лумумбын аминда хүрагшэдые хайра гамгүйгөөр хэнэзгты!», «Бельгиин шуһата дээрмэшэдтэ үхэл!», «Тэдээнэй туһамарша—Даг Хаммаршельдые үндэр тушаалһаань үтэр абажа хаягты!» гэһэн һүртэ шанга эрилтэнүүд зүг бүхэнһөө соностоно.

Энэ бузагай муухай гэм хэһэн харйин дээрмэшэд, өөһэдынгөө арадта урбаһан Чомбе, Мобуту гэхэ зэргын арьяатан шуһата этэгээдүүд «толгой дээрээ шиидам буулгуулхаһаа» айжа, һүүлээ хабшанхай. Америкын Холбоото Штадуудай мүнгөөр худалдажа абаһан буу зэбсэг шагтагалаад, Лумумбын тала баригшадые дараха, үгы хэхэ һанаатай Конгын зүүн зүүгтэ оршожо байгаа Стенливиль хото руу дугташалдан байнад. Патрис Лумумбын алуулаашье һаа, тэрэнэй хэжэ байһан хэрэгынь хэзээдэшье залиран унтархагүйл! Тэрэнэй үнэн сэхэ орлогшо Антуан Гизенгын толгойлһон засаг түрые Советскэ Союз, Хитадай Арадай Республика, Энэдхэг оронһоо эхилээд, дэлхэйн олон тоото гүрэнүүд хуулита ёһоор мэдэрэнхэй.

Айха сухарихые мэдэхэгүй арсалан зүрхэтэ баатар Патрис Лумумба наһа бараадшье байхадаа, өөрынгөө дайсадта диилдээгүй, тэдэниие һүрдүүлэн шэшэрүүлһээр. Энээниие юун дээрэһээ хаража болоноб гэхэдэ, тэрэнэй һамган, дүрбэн үхибүүдээ дахуулаад үлэһэн Опанга Полин Лумумба гэгшэ «нүхэрэйнгөө бэеые хүдөөлүүлхэеэ эринэб» гэһэн гуйлтатайгаар Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин түлөөлэгшэдтэ хандаһан байна. Тиихэдэнь Бельгиин ээзэрхэг түримхэй нохосууд, тэдээндэ бэеэ худалдаһан Мобуту, Чомбенууд энэ гуйлтыень дүүргэхэһээ ог таһа арсажа: «Лумумбын бэе шатаагдаа, үнэнэнь һалхинда хиисхүүлэгдээ» гэһэн үгэ олоной дунда тарааба. Уданшьегүй «Лумумбын, тэрэнэй ханинарай бэенүүд Катангын нэгэ бишыхан тосхон шадар газарта булагдаа, хүн зоной тэрээ руу харгылхагүйн тула нютагайнь нэрые дуулгажа болохогүй» гэһэн мэдээсэл тараа бэлэй. Энээн дээрэһээ харахада, «наһа бараадшье байһан Лумумбын дүрэ шарай хариин хархисуудые, тэдэнэй хүлһэншэдые айлган һүрдүүлжэ, хүйтэн хүлһыень адхаруулна» гэжэ Тунисай «Ас-Сабах» газетэ яаха аргагүй зүбөөр бэшээ ха юм!

Дэлхэйн хэдэн арбаад гүрэнүүдээр һууһан Бельгиин элшэн сайдуудай байшангууд буруушаалай жагсаалда гараһан олон мянган хүнүүдээр хүреэлэгдэнхэй, үдэр һүнигүй үүдэ сонхонуудынь дэлбэ туригдэн байнал. Нэгэдэмэл Арабска Республикын ниислэл хото — Каирта үүр сухалаа хүрэһэн жагсаалайхид Бельгиин элшэн садай байшанда гүйлдэжэ ороод, Бодуэн хаанайнь зурагые абажа хаямсаараа, нюдэнтөө шэлтэй, эрид хурса харасатай Патрис Лумумбын дүрые хэдэн олоор хашада үлгэжэрхёол!

Арадайнгаа бодото эрхэ сүлөотэй байдалай түлөө ами бэеэ хайралангүйгөөр тэмсэдэг энэ эрэлхэг хүниие хариин дээрмэшэд үнинһөө хойшо нюдэнэйнгөө сагаанаар харадаг байгаа. Энээниие баталхын тула үнгэрһэн жэлэй февраль һарада болоһон нэгэ иимэ зайлашагүй тодо гэршэ харуулая. Бельгиин баяшуулай юунһээшье үлүүгээр һанадаг, шухаг малтамалаар айхабтар баян, ашаттай олзотой Конго орониие саашадань яажа зонхилхоб гэһэн асуудалаар тусхай ехэ суглаан Брюссель хотодо ехэл шуяатайгаар үнгэржэ байгаа һэн. Колонизаторнууд өөһэдынь үгэһөө гарахагүй хүниие оложо, тэндэхи засаг түрын толгойлгшоор һуулгаха һанаатай байба. Теэд эрхэ сүлөөгөө дайлан абахын хойноһоо эрид шиидэнгээр жагсаһан Конгын арад түмэн энэ хорото ябуулгыень зүбшөөжэ үгөөгүй. Һүүлэй һүүлдэ конголез арадай бодото хүтэлбэрилэгшэ мүнөө бүхы дэлхэйдэ мэдэжэ болоһон Патрис Лумумбые түрмэһөө гаргажа асараад, тэрэ суглаанда хабаадуулха баатай болоо һэн. Энэнь арадай тэмсэлэй ямар ехэ илалта байгааб даа! Түрмэ шорондо хаалтатай байһан хүнтэй хамта түхэреэн столые тойрожо һуугаад, шэнэ гүрэнэй засаг түрые хайшан гээд байгуулха тухай хөөрэлдэхэ болоходоо, эзэрхэг колонизаторнууд ямар ехээр хоролхоһон, үһэ зүһөө үрзылгэһэн байгаа хаб!

...1960 оной шуяатай хүлгөөтэй август һарын тэн багаар һаяхан эрхэ сүлөөгөө олоһон Конгын республикын ниислэл хото—Леопольдвиль гоё һайханаар шэмэглээтэй байба. Африкын арба гаран оронуудай гүрэнэй тугуудые шанха оройдоо намилзуулһан үндэр ехэ ордон соо Конгын, Ганын, Гвинейн, Камерунай, Тогын, Эфиопиин, Либериин, Суданай, Мароккын, Нэгэдэмэл Арабска Республикын, Анголын хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадай ехэ суглаан эндэ зарлагданхай. Һаяхан Конгын премьер-министр болоһон Патрис Лумумба энэ суглаае нээхэ дээрээ дүлэтэ халуун үгэ хэлэжэ, хариин хархисуудай харата бузагай ябуулгые хайра гамгүйгөөр элирхэйлбэ.

— Африкын бодото нэрэ хүндые манай дайсад ходол буруушаадаг байгаа,—гэжэ Лумумба эхилээ һэн. —Теэд таанар мүнөө эндэ суглараад байхадаа, энэ нэрэ хүндынь улам үсэдөөр, залиршагүй батаар оршон мандажа байһыень миниии толгойлжо байгаа засаг түрын үмэнэ, манай эндэхи бухы хүн зоной урда баһа дахяад мэдэрбэ ха юмта даа. Алжирнай Франциин бэшэ бшуу, Анголамнай Португалиин бэшэл, Кенимнай Англиин бэшэ бшуу, Руанда-Урунди Бельгиин бэшэ ха юм. Энээниие бидэнэр булта мэдэнэбди, энээниие бухы дэлхэй мэдэнэ. Баруун оронуудай бодото зорилгые һайса ойлгонобди. Энээнһээ урагша тэдэнэр элдэб үндэһэ яһатаниие, ондо ондоо ургарбалтаниие хоорондонь зүрилдүүлхэ, эбгүй болгохо гэжэ оролдодог һэн. Мүнөө Африкын бусалтагүйгөөр сүлөөржэ байха үедэ тэдэнэр гүрэн гүрэнүүдэй хоорондо яһа хаяжа, хоротой үһөтэй бүлэгүүд болгон хубааруулхые эрмэлзэнэд. Тиигээд тэдэнэй зүрилдэжэ, бэе бэеэ химэлэлсэжэ байхые һамбаашалаад, зөөри баялигаа колонизаторнууд гарһаа табихагүй гэжэ оролдоно. Иимэ муухай мэхэдэнь орогнуйгөөр Африкын оронууд бата нэгэдэлтэй байжа шадаха бээ гэжэ би этигэнэб!

Энэ түүхэтэ суглаанай боложо байха үедэ манай элитэ советскэ журналист Юрий Жуков Леопольдвиль хотоор ябаһан, Патрис Лумумбатай нюураараа уулзаһан, хөөрэлдэһэн байгаа. Энээн тухайгаа тэрэ иигэжэ бэшэнэ:

— Үглөдэрынь бидэнэр премьер-министртэй уулзаха гэжэ Конго мүрэнэй эрьедэ байһан нэгэ бишыхан гэртэ ошобобди. Бүлэг ногоон ургамалнууд байд гээд лэ үһанай түргэн урасхалла абтан уруудана. Уданшьегүй бүтүү нэлэнхы сэсэг намаатай хашаа соо үхибүүдэй шаг шуяа табихань дуулдаба. Энэ премьерэй бүржагар харахан үһэтэй, хөөрхэн затагар хүүгэдынь хэрэлсыһээ хажуу тээшээ һолжорон наадажа байбад. Буутай шуутай харуулшадай оройдоо худалэнгүйгөөр ехэ удаан зогсоходонь тэдэнэр гайхан тагнан харанад. Абыемнай иимэ томоотой хүнүүд юундэ хамгаалжа байнаб гэжэ тэдэнэр яажа мэдэхэб даа.

Айлшадай һууха бишыхан таһалга соо ороходо, премьертэй уулзажа хөөрэлдэхэ дуратай хэдэн арбаад хүнүүд үймэлдэнэд. Тэдэнэр үнинэй хүлеэһэн хэбэртэй. Министрнүүдтэй ошожо ярилдаа һаатнай хэрэгтнай хуу бүтэхэл гэжэ бэшээшэнь тэдэндэ яашье ойлгуулжа ядана. Заал һаа Лумумбатай уулзаха һэмди гэжэ урдаһаань харюусанад.

Бидэнэрые ара үүдээрнь засагай толгойлогшодо оруулба. Мэндэшэлэлдэһэнэйнгээ һүүлээр хөөрэлдэжэ эхилбэбди. Заха зайгүйгөөр телефон ханхинана. Элдэбын хэрэгүүдтэйгээр премьертэ хандана хэбэртэй. Тэрэнэй шэг шарайень харахада, һүниндөө унтаагүй аад, ехээр эсэһэн янзатай. Тиигээшье һаа, мүнөөдэр үдэһөө хойшо Стенливиль хото ниидэн ошожо, Советскэ Союзай самолёдоор эльгээһэн бэлэг—эдеэ хоолые өөрөө угтаха гэжэ байнаб гэбэ.

Тиигээд саашань эмнэлгэ аргалуулгын газарнуудые олоор нээхэ, һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэл ябуулхаһаа эхилээд, мэргэжэлтэй хүнүүдые һургахын тула ямар оронуудта хэды хүбүүд, басагадые эльгээхэеэ байһан тухайгаа, гүрэнэйнгөө аппарадые яажа бүрин бүтэн болгохо, шадабари дүршэл олгуулха тухайгаа Патрис Лумумба бидэндэ дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө бэлэй...

Африкын арад зониие хариин хархисуудһаа сүлөөлхын түлөө энэ хэсүү шэрүүн үедэ ами бэеэ үгэһэн Патрис Лумумбын алдар нэрэнь, аша габьяань бүхы үнэн сэхэ хүнүүдэй сэзжэ зүрхэндэ хэзээдэшье мартагдахагүйл. «Патрис Лумумба» гэхэдэ, дэлхэйн бүмбэрсэгэй алишье булан тохойдоажатүрэһэн, ямаршье яһанай, ямаршье ажалай, ямаршье үзэл бодолтой хүн бүхэн, үнэхөөрөө сэхэ сэбэр сэдьхэлтэйл һаа, энэ баатарай мунхэ дурасхаалые хүндэлэн, малгайгаа абажа доороо дохихол. Патрис Лумумбын нэрээр нэрлэгдэһэн үйлсэ гудамжа, сэсэрлиг, талмайнууд хэдэ хэдэн оронуудаар бии боложо байна. Ази, Африка, Латинска Америкын олон яһатан арадуудые түлөөлжэ ерэһэн үхибүүдэй эрдэм мэргэжэл олодог, манай Москва хотын Ленинскэ хадада оршожо байгаа, «Арадуудай хани барисаанай дээдэ һургуулида» Патрис Лумумбын алдар нэрэ олгогдоол. Агууехэ сүлөөлэлгын тэмсэлэй түүхэдэ энэ хүнэй хэһэн аша габьяань хэды ехээр сэгнэгдэнэб! Политическэ ажал-ябуулгаяа оройдоо гурбан жэл соо үргэлжэлүүлжэ, гушан табан наһандаа баатарай үхэлөөр унаһан Патрис Лумумба өөрынгөө гол ажал, тэмсэлэйнгээ хажуугаар уран зохёол бэшэдэг байһан юм. «Африкын зүрхэндэ үүр хираалбаа» гэһэн шүлэгэйнь эдэ мүрнүүдые уншахадаа, уяржа, сэдьхэлээ хүдэлгэмөөр, хоёроо ажаглан харахада хүнэй зүрхэнтэй ямар бэ даа нэгэ адлирхуу дүрсэтэй аад, зоблохые зобоһон, үзэхые үзэһэн Африка түби, тэрэнэй гол дундань булгилан байгша Конго нютаг һанаанда ороходол гэнэ:

Хайрата аха дүүнэрни,
Харана гүт үүр хираалхыень
мүнөө?
Хара шарайдамнай гэгээн
толониинь туданал,
Хабатай һайхан шэнэ үглөө
мүндэлөө.
Газар дэлхэй, үһамнай
Гансал манайнгаа гарта орохонь
лэ,
Галта наранай туяаниинь
Гашуйн нёлбоһыемнай хатаахань
тэ.
Дархи хүндэ болоһон
Дарлалтын гэнжые хобхолон
хаяхадаа,
Дабхар хүсэтэйгөөр бодохош даа,
Конгомни.
Үчгэ харахан үрэһэнһөо
Үндыхэдэжэ мүндэлһэн сэсэгтэл,
Үеынгээ жаргалые эдлэхэш даа,
Конгомни.

Чимит-Рэгзэн НАМЖИЛОВ.

Хилын сагаһаа

Лаосой союзна сэрэгүүд үймөө үүсхэгшэдтэ шанга харюу үгэнэ ✱ Ганын ниислэл хотодо номой выставкэ нээгдээ ✱ *ГДР-эй МИД Боннын правительствода юун гэжэ буруушаалаа мэдүүлээб?*

Монголой арадай сэрэгэй 40 жэлэй ой

УЛАН-БАТОР. (ТАСС). Арадай-революционно партиин байгуулжа, хүмүүжүүлһэн Монголой арадай арми 40 жэлэй турша соо дайшалхы алдарта замаар ябажа гараха зуураа, олон тоото дайсадтай тэмсэхэдэнь МНР-эй ажалшадай революционно туйлалтануудыень хамгаалһан, монгол арадай зол жаргалай түлөө алдарта баатаршалганууды харуулһан байна. Энэ арми социализмын түрүүшын орон болохо агуурхэ советскэ баатарлиг Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй баян дүй дүршэл халан абажа, бэхижэһэн, хамтынгаа дайсадта эсэргүүсэн совет сэрэгшэдтэй суртаа дайлалдаһан байха юм. Монголой арадай сэрэгүүдэй 40 жэлэй ойн гүйсэһэнэй дашарамда партийна, түрэнэй, ниитын организациинуудай, сэрэгэй частнуудай, Монголой ниислэл хотын ажалшадай хабаадалгатайгаар мартын 17-до Улан-Баторта болоһон МНР-эй правительствын баярай заседани дээрэ МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал дээрэ бэшэгдэһэн үгэнүүдые хэлэһэн байна. Советскэ маршал Р. Я. Малиновский түрүүтэй СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй делегаци, Оборонын министрын орлогшо армиин генерал Сюй Гуан-да түрүүтэй Хитадай Арадай Сүлөөрэлгын армиин делегаци энэ ойн баярта хабаадалсана.

МНР-эй арадай сэрэгүүдэй хэрэгүүдээр министр генерал-полковник Ж. Лхагвасурэн «Монголой арадай сэрэгүүдэй байгуулагдаһанһаа хойшо 40 жэл гүйсэбэ» гэһэн темээр элидхэлые заседани дээрэ хэбэ. Социалистическэ бухы түрэнүүдэй зэбсэгтэ хүсэнүүдтэй суртаа мүнөө үедэ харилсан ажаллажа, МНР-эй социалистическэ туйлалтануудые, эб найрамдал, арадуудай аюулгүй байдал сахин хамгаалжа байһан монголой арадай сэрэгүүдэй 40 жэл соо ябажа гараһан дайшалхы зам тухай Ж. Лхагвасурэн тодорхойгоор хөөрэжэ үгөө.

Советскэ Союзай маршал Р. Я. Малиновскиин, КНР-эй оборонын министрын орлогшо армиин генерал Сюй Гуан-да гэгшын хэлэһэн үгые сугларагшад ехээр һонирхон шагнаа.

Советскэ Союз, Монголой Арадай Республика социалистическэ оронуудай нэгэ ехэ бүлын гэшүүд юм гэжэ Р. Я. Малиновскиий хэлэбэ. Социалистическэ түрэнүүд зэргэ жагсан урагшаа дабшаха зуураа, баяр баясхалангаа, гашуудалаа мэдэрдэг, бэе бэедээ үнэн зүрхэнһөө туһалдаг байна, тиигэжэ һаруул һайхан ерээдүй тээшэ хамтадаа дабшана.

Империалистнууд дайнай туйлай ехэ аппарат байгуулаад, тэрээнээ хуряаха дурагүй байна гэжэ Р. Я. Малиновский хэлээ. Тэдэнэр буу зэбсэг яаралтайгаар түхеэржэ үргэлжэлһөөр, баруун Германидахи үнөөгөө абагшадые, Японой милитаристнуудые дахинаа зэбсэгжүүлжэ байна. Эгээл нимэһээ социалистическэ түрэнүүд хүсэ шадалаа улам шангадхаха, уласхоорондын хархисуудай аашаа һэрэмжэтэйгээр адаглан хараха, дэлхэйдэ шэнэ дайнай аюул тохёолдуулхые хүсэгшэдтэ хэзээдэшье харюу үгэхөөр бэлэн байха баатай болоно.

Социализмын оронуудай ахадуу арминуудай дайшалхы хани харилсаан эб найрамдалда дуратайшуулай эршэ хүсэнэй эшэ үндэһэниинь мүн болоно. Социалистическэ лагериин арминууд хани ёноор харилсадаг. бэе бэедээ туһалдаг, хүндэлдэг байна.

Монгол арадай ехэ хани нүхэр болохо Н. С. Хрущевой хүргэһэн үнэн зүрхэнэй амаршалга үгынтөө, түгэсхэлдэ маршал Малиновскиин дамжуулхада удааш ургэлжэлһэн альга ташалган болоо.

Совет, монгол арадуудай хэтэ мүнхын, бата бэхи хани барисаанай тэмдэг болгон В. И. Ленинэй бронзон скульптура Монголой арадай армида Р. Я. Малиновский дамжуулан үгөө.

Заседаниин һүүлээр һайндэрэй ехэ концерт болоһон байна.

***

Советскэ Союзай маршал Р. Я. Малиновский, мүн СССР-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй делегациин бусадшье гэшүүд Советскэ Армида баясхалангай тэмдэг болгогдон бодхоогдоһон памятнигта мартын 17-до венок табяа. Веногой улаан лентэ дээрэ иигэжэ бэшэгдэй: «Монгол арадай эрхэ сүлөөгэй, бэе даанхай байдалай түлөө наһа бараһан баатарлиг совет сэрэгшэдтэ СССР-эй Армиһаа, Далайн-Сэрэгэй Флодһоо».

Венок табиха үедэ МНРП-гэй ЦК-гэй хоёрдохи секретарь Л. Цэнд, МНР-тэ байдаг элшэн сайд А. И. Хворостухин, мүн бусад тусхай тушаалтад байлсаа.

Германиин Федеративна Республика. Өөрынгөө город шадар бундесверэй ракетнэ база байгуулха асуудалые буруушаажа, демонстрацида хабаадаһан Швейнфуртын ажалшад иигэжэ мэдүүлһэн байна: «Бидэнэр атомна дай хүсэнэгүйбди». Хэдэн зуун хүн городой үйлсэнүүдээр час үлүүтэй ябажа гараа.
Центральбильдын фото.

Лаостохи байлдаанууд

ХАНОЙ, мартын 18. (ТАСС). Һүүлэй үдэрнүүдтэ союзна сэрэгүүд, патриодуудай зэбсэгтэ отрядууд Вьентьян шадар эдэбхитэйгээр дайлалдажа оробо. Үймөө үүсхэгшэдтэ эсэргүүсэн зэбсэгтэ восстани эмхидхэгты гэжэ солдат, офицернүүдтэ хандаһан хуудаһанууд город соогуур тарана.

Һаяхан городһоо 30 модоной газарта 13-дахи номерой. харгы дээрэ патриодууд нюуса газарта үймөө үүсхэгшэдые угтаа гэжэ «Голос Лаоса» мэдээсэнэ. Байлдаанай болохо үедэ үймөө үүсхэгшэд 30 гаран хүнөө алуулһан, шархатуулһан байна. Патриодууд мартын 15-да Фон-Фонг гэжэ тосхондо байһан ашаанай машинануудта добтолжо, дайсадта ехэ хохидол ушаруулаа. Патриодуудай зэбсэгтэ отрядуудай саг ургэлжэ добтолдог болоһон дээрэһээ 13-дахи харгыгаар үймөө үүсхэгшэдэй сэрэгүүд дабшахаяа болёо гэжэ радио мэдээсэнэ.

Үймөө үүсхэгшэд мэгдүүтэй байдалда оробо

ХАНОЙ, мартын 18. ТАСС-эй корреспондент А. Силанин иигэжэ мэдээсэнэ: принц Суванна Фуматай хэгдэхэ хэлсээнэй хойшолуулагдаһан дээрэһээ үймөө үүсхэгшэд ехэ сошордонги байдалда ороһон байна, тэдэнэр тэрэ хэлсээндэ ехээр найдаһан байха юм.

Үймөө үүсхэгшэд өөһэдынгөө толгойлогшо генерал Фуми Носаваниие Камбоджын ниислэл хото Пном-Пень мартын 9-дэ эльгээхэдээ, принц Суванна Фумые өөһэдынгөө гала руу оруулха, Нео Лао Хак Сат гэжэ партиин, Лаосой правительствын хоорондо яһа хаяха хүсэлтэй байгаа. Энэ зорилгоёо бэелүүлхын тула тэдэнэр «буулта» хэхэ зуураа, бидэнэр бэеэ абанги (нейтральна) политикын түлөө, хариин түрэнэй хамааралсалгые болюулхын, зүүнэй тала баримталдаг хүсэнүүдтэй холбоо барисаа байгуулхын түлөө тэмсэхэбди гэжэ мэдүүлһэн байха юм. Тэдэнэр урданайнгаа политика баримталха хүсэлтэй байһанаа һүүлшын хэлсээнэй үедэ хүсэд элирүүлээ.

Үсэгэлдэр Бун Умай «министрнүүдэй кабинедэй» яаралтай заседани болоһон байна, принц Суванна Фума «коммунист» гээшэ. «Патет-Лаогой политика магтан' дуулагша гээшэ», «энэ хүн ороноо хүтэлбэрилжэ гү, али ямар нэгэн нүлөө үзүүлжэ шадахагүй хүн гээшэ» гэжэ тэрэ заседани дээрэ дахинаа соносхогдоо.

Үймөө үүсхэгшэдтэ бүри ехээр сэрэгэй туһаламжа үзүүлхэ, Лаостохи сэрэгэй советнигүүдые улам олошоруулха хүсэлтэй байһанаа США-гэй түрэнэй департамент хэлсээнэй урагшагүйдэһэнэй һүүлээр соносхоо. Энэнь Лаосто үймөө үүсхэгшэдэй урма зориг дээшэлүүлжэ магад, гэбэшье Лаосто эб найрамдал хангаха сагые дүтэлүүлхэгүй байна.

Бирма 14 түрэнэй конференцидэ хабаадалсаха зүбшөөлөө үгөө

НЬЮ-ЙОРК, мартын 18. (ТАСС). Лаос тухай асуудал зүбшэн хэлсэхэ 14 түрэнэй конференцидэ хабаадалсаха зүбшөөлөө Бирмын правительство үгэһэн байна, энэ конференциие зарлаха тухай асуудалые Камбоджын түрэниие толгойлогшо принц Нородом Сианук дэбжүүлээ. Бирмын премьер-министр У. Ну, Лаосой премьер-министр Суванна Фума гэгшэдэй хоорондоо хэлсээ хэһэнэй һүүлээр Бирмын правительствын иимэ шиидхэбэри баталан абтаһан тухай соносхогдоо.

«Лаосой асуудалые саашань унжагайруулангүйгөөр, амгалан ёноор гуримшуулха арга зам тухай» хоёр хүтэлбэрилэгшэд зүбшэн хэлсэһэн байна гэжэ хамтын коммюнике дотор хэлэгдэнэ гээд «Ассошиэйтед Пресс» агентствын корреспондент Рангунһаа мэдээсээ.

Улаасхоорондоин шэнжэлэл

Тананариве городто болоһон марионеткэнүүдэй зүблөөн «Африкадахи эгээл жэгшэгүүритэй зүблөөнүүдэй нэгэн болоһон байна» гэжэ Каирай «Аль-Храм» газетэ бэшээ. Үнэхөөрөөшье жэгшэгүүритэй, зэбүүрхэмэ суглаан болоо гэжэ нэмэхэ хэрэгтэй. Хэлсээндэ хабаадаһан Касавубу, Илео, Калонжи, Чомбе гэгшэд Конгые хэдэн хуби болгон таһалха асуудал зүбшэн хэлсэхэдээ, Конгын арадһаа, Антуан Гизенгын толгойлдог правительствоһаа нюуһан байха юм. Бельгиин, мүн бусадшье колонизаторнуудай үгэһэн мандадһаа ондоо мандадууд тэдээнэй хармаанда байгаагүй. Чомбе Бельгиин паспорт бэедээ абажа Тананариве город ерэһэн байна. Паспорт соонь бэшэгдэһэн «хэдэг ажал» гэжэ хүсэнэг соонь «наймаашан» гэһэн үгэ бэшээтэй. Энэ наймаашан Конгын Республикын эрхэ сүлөө, бэеэ даанхай байдалынь худалдаа.

Тананариве городто болоһон зүблөөн түшаа бэшэгдэһэн хоёр мэдээсэл тэрэ зүблөөнэй шэнжэ шанарые илангаяа һайнаар харуулаа.

Франс Пресс агентствын корреспондент Илеогой мэдүүлгые мартын 15-да Леопольдвильһоо дамжуулһан байна, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Тананариведа манай хэлсээ баталһан дээрэһээ февралиин 21-дэ баталан абаһан шиидхэбэреэ ООН хүсэндэнь оруулха эрхэгүй юм». Бельгиин, тэрэшэлэн хариин бусадшье түрэнүүдэй сэрэгүүдые, мүн сэрэгэй албанда хабаатай бухы хүнүүдые, ООН-эй командовани доро байдагүй политическэ советнигүүдые, тэрэшэлэн хулһэнэй солдадуудые Конгоһоо дары гаргаха шухала гэһэн ООН-эй Аюулгүйн Соведэй шиидхэбэри тухай Илео хэлээ гэжэ һануулха хэрэгтэй.

«Дейли экспресс» гэжэ Англиин газетын корреспондент Элизабетвильһээ (Конгодохи Катангын провинциин захиргаанай центр) мартын 16-да иигэжэ мэдээсээ: «Сабена» гэжэ Бельгиин компаниин самоледоор тэрээ руу 10 гаран тонно запасной частнууд абаашагдаа, тэдэнь «трактораай түхеэрэлгэнүүд юм» гэжэ заагдаһан байна. Үнэндөө эдэ запасной частнууд Чомбедэ бии байһан Франциин реактивна самоледуудые шэнэлэн түхеэрхэдэ хэрэглэгдэхэ юм гэжэ корреспондент бэшэнэ.

Бельгиин колонизаторнууд Тананариведахи хэлсээе урдаа барин сэрэгүүдээ Конгоһоо гаргагты гэһэн Аюулгүйн Соведэй шиидхэбэриие дүүргэнгүй байхаһаа гадна, Конгын арадай хэрэгүүдтэ зэбсэгэй хүсөөр улам шангаар хамааралсаха һанаатай байна. Илео, Чомбе, Касавубу, мүн эхэ орондоо урбаһан бусадшье хүнүүд булимтарагшадта туһалха зуураа, иигэжэ занана: Аюулгүйн Соведэй шиидхэбэриие дүүргэхэ һэдэлгэ гаргагдаа һаань «шуһа адхаруулагдажа магадгүй» гэжэ Илео мэдүүлээ.

Колонизаторнуудта алба хэдэг Конгын зарсанар Хаммаршельдые «занаха» зуураа, мэхэ гохо гаргана. Даг Хаммаршельдые занаһанай хэрэггүй гэжэ тэдэнэр һайн мэдэнэ. Юуб гэхэдэ, Аюулгүйн Соведэй урданай бухы шиидхэбэринүүдые дүүргэнгүйгөөр орхиһондоол адли һүүлшын резолюциие дүүргэнгүй орхихын тула Даг Хаммаршельд өөрөөшье бүхы хэмжээ абажа байна. Аюулгүйн Соведэй эриллые хойшолуулхада таатай зохид байхын тула Хаммаршельд Илеогой зүгһөө зорюута «заналта» хүүлнэ гэһэн мэдээсэл абтанхай.

Аюулгүйн Соведэй резолюци февралиин 21-дэ баталан абтаһан байгаа. Резолюциие бэелүүлхэ түшаа ямаршье хэмжээ абтанагүй гэжэ Соведтэ байдаг СССР-эй түлөөлэгшэ В. А. Зорин Хаммаршельддэ эльгээһэн бэшэг соогоо хэдэн үдэрэй үнгэрһэн хойно зааһан юм. Үшөө хэдэн үдэрэй үнгэрһэн хойно «Нью-Йорк Таймс» газетэ мартын 11-дэ иигэжэ мэдээсэһэн байна: Бельгиин сэрэгүүдые, тэрээнэй юрын хүн зониие Конгоһоо гаргахын тула Бельгиин правительствотай хэлсээ хэхэ зорилгоор Хаммаршельд «ерэхэ неделидэ» өөрынгөө түлөөлэгшые Брюссель эльгээхэнь. Бельгиин сэрэгүүдые Конгоһоо «хэдэн шата соо» гаргаха түсэб ООН-эй генеральна секретарь зохёогоо гэжэ газетэ мэдээсэнэ. Конгодо байһан бельгиинхидэй «бухы тоо» бүридхэгты гэжэ Брюссельдэ эгээн түрүүлэн Хаммаршельд дурадхаха юм; «сэрэгүүдэйнгээ зарим хубииень гаргахын тула хэмжээнэй абтаһан тухай» элидхэлые Бельгиин правительство эльгээхэ байна. Харин сэрэгүүдээ хэзээ гаргаха гээшэб? Мэдэгдэнэгүй. Бельгиин хүн бүхэниие нютагтань бусааха тухай асуудалые ами аминдань хаража үзэхөөр Хаммаршельд түсэблэнэ гэжэ Англиин хэблэл мэдээсэнэ.

ООН-эй генеральна секретарь эгээл иимэ мэхэ гохо гаргана. Касавубу, Чомбе, мүн тэдээнэй эзэд болохо Бельгиин колонизаторнууд Хаммаршельдын зүгһөө али болохоор дэмжэгдэхэ зуураа, Тананариве городто зүблөөнэй болоһоной һүүлээр Конгын асуудал шиидхэгдээ гэжэ харуулхые оролдоно. Бельгидэ үнэн сэхээр алба хэдэг зарса болохо Урда Касаидахи «президент» Калонжи Тананариве городто болоһон зүблөөнэй зал сооһоо гараха зуураа, иигэжэ хэлэһэн байна: «бухы асуудал шиидхэгдээ. Бидэнэр ханамжатайбди. Тулюур байдалһаа гараабди».

Франс Пресс агентствын корреспондент Калонжиин хэлэһэн үгые тайлбарилха зуураа, иигэжэ тон зүбөөр һануулһан байна: Тананариведахи зүблөөндэ хабаадагшад Конгын хуулита правительствын хабаадалгагүйгөөр асуудал шиидхээ. «Стэнливильдэхи правительствые толгойлогшо А. Гизенга зүблөөнэй шиидхэбэриие дүүргэхэ гээшэ гү гэһэн асуудал тушаа зүблөөндэ хабаадагшад юушье хэлээгүй» гэжэ корреспондент бэшэнэ.

Гэбэшье энэ асуудалда Гизенга тодорхой харюу үгэһэн байна. Имагтал хоёр асуудалай шиидхэгдээд байһан сагта Конгодохи байдал һайжарха юм гэжэ тэрэ мэдүүлээ: 1) хуулита правительство Конгын Республикын бүхы газар дээрэ засагаа мэдэлдээ абаха зэргэтэй. 2) Конгын парламентые дахинаа зарлахын тула бухы хэмжээ абаха шухала, тэрэ парламент Конгын арадай хуби заяа, шиидхэхэ юм.

Эхэ орондоо урбагшад Касавубу, Илео, Чомбе, Калонжи гэгшэд хэдышье хэлсээ баталжа байг лэ. Конгын арад үгеэ хэлэхэ байха гэжэ Гизенга мэдүүлээ.

ЭЛДЭБ ҺОНИН

ТАЛЬ БОТВИННИК ХОЁР ТЭНСЭБЭ

МОСКВА, мартын 18. (ТАСС). Урдань дэлхэйн чемпион байһан Михаил Ботвинник дэлхэйн чемпион Михаил Тальтай наадаһан хоёрдохи хойшолуулагдаһан партяа үргэлжэлүүлээд, 45-дахи ябадалдаа шүүгдэһэнээ мэдэрээ. Хоёрдохи партинь СССР-эй Центральна шатарай клубта м наадагдажа дүүрэбэ.

Дэлхэйн чемпион Михаи урдань дэлхэйн чемпион Михаил Ботвинник хоёрой м мүрысөөн Москвада мартын эхилһэн байна.

Зураг дээрэ: М. Таль (зүү һаа), М. Ботвинник наадажа
ТАСС-эй фотохро

ТҮРҮҮШЫНХЕЭ ШҮҮГДЭБЭ

Чита городто Россин Федерациин эхэнэр шатаршадай дунда үнгэргэгдэжэ эхилһэн мүрысөөнэй наймадахи уулзалга болобо. Энэ уулзалга тиимэшье ехэ хубилалта асараагүй. Шатаршад гансал һууринуудаа һэлгэлсээ. Түрүүшын уулзалганууда эрхимлэжэ ябаһан Свердловскын шатаршан Малкина Айнбиндер гэгшэдэ, Игумнова Вахонинада шүүгдээ. Шатаршад Гармаева Глотовае, Коновалова Горинае шүүһэн байна. Улымжиева Талановатай тэнцээ.

Наймадахи уулзалгын һүүлдэ Пахомова (Пермь)—6,5, Вахонина, Малкина, Айнбиндер—6, Игумнова, Улымжиева, Таланова —4,5, Гармае 4, Коновалова—3,5 очко

***

Республикымнай ни Улан-Удэдэ эрэшүүлэй үнгэргэгдэжэ эхилһэн сөөнэй ээлжээтэ уулзалг лобо. Бэрхэ шатаршада гэн—Хасудовский энэ Мадаевтай тулалдахада хэрэйнгөө шанга шанга толгонуудые дабангүй, дээб» гэжэ түрүүшыхеэ Тоглоев Мамиловые, М ков Салтановые шүүһэн на.

Наймадахи уулзалгын Тоглоев—7, Хасудовский Павлов—5 очкотой бол

А. Михайл

Мэргэжэл туһайгаа хөөрэлдэб

Манай орон дотор ямаршье ажал, мэргэжэл хүндэтэй. Ерээдүйнгөө мэргэжэлдэ зорюулжа, Улан-Удын кооперативна училищиинхид һонирхолтой үдэшэ үнгэргөө. Худалдаа наймаанай ерээдүйн хүдэлмэрилэгшэд мэргэжэл, һанал бодол тухайгаа үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэбэ.

Тус училищи дүүргэһэн 300 гаран залуушуул худалдаа наймаанай эмхинүүдтэ ажаллахаар ошоһон байна. Тэдэнэй олонхидынь ажалшадай дунда хүндэтэй болонхой.

Ерээдүйн худалдаа наймаалагшад энэ үдэшэ һайнаар үнгэргэхэ гэжэ үнинһөө хойшо бэлэдхэһэн байгаа. Гоё һайхаһаар бэшэгдэһэн уряа, лозунгнууд хүнэй хараха газарта үлгэгдөө, «Кооператор» гэжэ ханын газетын түсхай номер, наймаашадай ажал харуулһан фотозурагууд, мүн гүрэнэй зөөри үриһэн, үбэршэлһэн наймаашадые шангаар шүүмжэлһэн хуудаһан гаргагдаа. Худалдаа наймаанай түрүү, шэнэ арга харуулһан, эрхи дэлмэрилэгшэдэй дүй дү тэй танилсуулха выста хидхэгдээ.

«Өөрынгөө мэргэ омогорхо» гэһэн элид энэ үдэшэ эхилээ. Сове ной наймаалагшын хү ажал хэжэ байһан тухай хэлшэ болон үгэ хэлэгш тобо. Үгэ хэлэлгын эрхим һурагшадта үнэт гүүд барюулагдаа. Карнышев, Галина Лопе Валентина Гермошева, Черниговская, Алек Смирнова болон бусад хүртэлсөө.

...Училищиин нэгэ тай столнууд жэрылдэн таб байба. Тэндэнь метр, нүүр. кассова аппарат мэтэ бии. Ерээдүйн наймаа ажалшадые һайнаар, нөөр хангажа һураха гэ рысэнэ. Илагшадтань шан үгтөө.

Удаань һонирхолтой церт харуулагдаа.

А. Солов

Совхозой библиотекэ соо...

Үндэр томо байшангай доодо дабхарай нэгэ углуудань библиотекэ, нүгөө хажуудань таатай зохидоор шэмэглэгдэһэн улаан булан юм.

Библиотекын тагууд дээрэ зохидоор табяатай ном орогшодой дура татан байдаг. Эндэ ходо хүн зон олоороо сугларжа, һонин ном, журнал абажа үншадаг болонхой. «Хүн гээшэ гайхамшагта ябадал хэнэ» гэһэн фотомонтаж совет арадай солотой, жаргалтай байһые, мүн эгээн түрүүшынхеэ захагүй замбуулинай харгые дабаһан манай ракетэ-онгосонууд тухай һонирхолтой зурагууд ханада үлгөөтэй.

Хэжэнгын совхозой библиотекэ һаяшаг эмхидхэгдэһэн юм. Тиимэһээ тэрэнэй номойнь жасада даншье олон ном үгы, харин элдэб үнгын журналнууд болон хүдөө ажахыда, мал ажалда туһатай элдэб суглуулбари дүүрэн. Жэшээлхэдэ, «Хүдөө ажахын механизатор», «Ажал ба х «Хүдөө ажахыш техник куруза» гэхэ мэтэ ж нууд абтадаг. Хүдөөгэй шадай дунда номуудые, налнуудые тарааха тала библиотекынхид эмхи ехэ худэлмэри ябуулна.

Библиотекые даагша да Цыбикдоржиева х Тэрэ нёдондо арбадахи дүүргэһэнэйнгээ удаа ажаллажа эхилһэн ба

— Хүдөөгэй м өөрөө ошоогүй сагтаа, зойнгоо зоотехник, не даар уншагшадтаа х номуудые дамжуулда жэ нүхэр Цыбикдоржи рэнэ.

Гадна совхозой худ лэгшэдэй һонирходог һонин номуудые аймаг лиотекэһээ асаржа ун Эдэбхитэй уншагшад Н Лахов, Александр П Галина Журмитова «Харьялан урдаа Хёл «Гурбан ханинар» бол сад олон номуудые аб шаһан байна.

Үдэшэлэн улаан бу ороходо домино, шата дагшад олоороо су байдаг. Совхозой п комсомолой организаш Цыбикдоржиевагай бу наар ажаллахынь т мойнь жасые ойрын баян болгохо аабза п нагдана.

Д. Б

Сагай зарим

Гидрометбюрогой мэдээсэһэнэй ёноор, мүнөөдэр республика доторнай бага зэргэ үүлэтэй байха, саһан орохогүй. Һулаханаар һалхилха. Улан-Удэ городто үглөөгүүр 13—15 градус хүйтэн байха, удэртөө 0—2 градус дулаан байхаар хараалагдана.

Мартын 22—23-най үдэрнүүдтэ республика дотор үүлэтэйшэг байха, саһан орохогүй. Баруун хойто зүгһөө һулаханаар һалхилха.

Аккрада совет номуудай выставкэ эмхидхэгдэбэ

АККРА, мартын 18. ТАСС-эй корреспондент И. Янченко иигэжэ дамжуулна: эндэ нээгдэһэн совет номуудай выставкэ Ганын олониитые ехээр һонирхуулаа. Совет научно-техническэ, экономическа, медицинскэ, уран һайханай, хүүгэдэй номууд, искусствын асуудалнуудай талаар номууд — хамта 700 шахуу шэнэ номууд, тэрэшэлэн альбомууд, репродукцинууд, марканууд болон грампластинканууд выставкэдэ табигдаа. Совет газетэ, журналнууд мүн лэ олоор табигдаһан байна.

Выставкын нээгдэһэн түрүүшын үдэр Ганын ниислэл хотын 2 мянга гаран хүн зон эндэ ерээ.

«Африкада Сахараһаа урдууршаг түрүүшынхеэ нээгдэһэн совет литературын ехэ выставкэ» СССР-эй арадуудай ажабайдал, түсэб, һанал хүсэл һайнаар тайлбарилан харуулгада туһалха байна» гэжэ «Гана Таймс» газетэ бэшэнэ.

Ганын олониитын гуйлтаар Патрис Лумумба тухай фильм үдэртөө хоёр дахин харуулагдана.

Выставкэдэ табигдаһан совет номуудые Ганын хүн зон ехэ дуратайгаар худалдан абана.

Баруун Германиин самоледууд ГДР-эй хилэ дабан ороо

БЕРЛИН, мартын 18. (ТАСС). Баруун Германиин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй истребительнүүд мартын 16-да Мейнинген округ шадар Германиин Демократическа Республикын агаарай хилэ дабан ороо гэжэ АДН агентство мэдээсэнэ. Республикын агаарай хилые дабан ороһон энэ ушар уласхоорондын эрхые хоротомуухайгаар дахинаа хазагайруулһан ушар мүн гэжэ ГДР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министерство заана. Иимэрхүү хорото хэрэгүүдэй хойшолонгойнь түлөө Боннын оборонын министерство бүрин харюусаха байха гэжэ ГДР-эй МИД эрид шууд мэдүүлнэ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора —32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни, пропаганды — 24-74, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, информации— 35-14, культуры—34-05, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров—16.

Редакторай орлогшо С. Б. БАЛЬЖИНИ

Н00628. г. Улан-Удэ. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак.